

309356

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 15 వ తేది గురువారము

No. 13

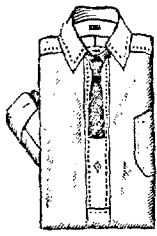
నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాసము శుద్ధ ప్రథమం.

సంచిక ౧౩

అద్భుతమైన ధరలు

కొద్దిరోజులవరకు మాత్రమే

వేదికాలమునకు తగిన ప్రతిష్టమైన ఇంగ్లీషు ట్విల్లుతో మద్రాసులో నైసుగా తయారైన షర్టులు 1 వ రకం వెల 1-కి రు 1-0-0. 2 వ రకం 1-కి రు 0-14-0. 3 వ రకం 1-కి రు 0-12-0. బనియనులు 1 వ రకం 1-కి రు 0-6-0. 2 వ రకం 1-కి రు 0-5-0. 3 వ రకం 1-కి రు 0-4-0. 4 వ రకం 1-కి రు 0-3-6. ఒకపర్యాయము 8 కి తక్కువ

అంపబడవు.

నె 200 రు నెట్ట్యూక్ కలము బంగారుపాళితో	రు 1-8-0
నె 210 రు నెట్ట్యూక్ కలము	8-4-0
బ్యాక్ షర్టు పాంటెక్ కలము బంగారు పాళితో	8-4-0
పీ. కె. కె. పాంటెక్ కలము	2-8-0

అనేక మితర పాకా బెక్ కలములు సరసముగా దొరకును.

మద్రాసు స్టోర్స్ సెల్లయింగ్ ఏజెంట్

15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన

వ్రయము తగ్గింపు పుడు.

తేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపయే. అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. వేయేల, మాకడ గృహమునకు కావలసిన రంగూను తేకు కలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్ములు, వాసములు, బల్బులు, దూలములు, పెద్దమానులు, చతురగా దొరకును.

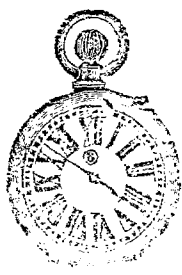
ఆర్. యస్. ఆర్. బటర్లయ్య.

స్టీలుమార్కు పలకలు. రీఫరుబద్ధము మొదలు గాగల వన్ని మరియితర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరంకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలచాటిలు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట ను బ్యా రాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్లు, కల్పన రైతులు, కాకినాడ.

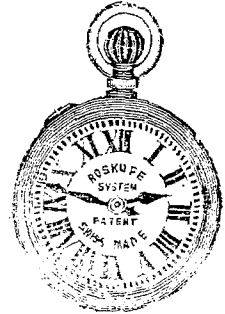
రాక్షస నామ సంవత్సర బహుమతి.

యిదివరకు నెట్ట్యూక్ వెల కమ్ముచుండిన యీ చేతిగడియారమును యీ సంవత్సర బహుమతికై ఈ మాసాంతములోనే గొను వారికి రు 1-12-0 లకు విచ్చెదము త్వర పడుడు వి. పి. ఖర్చులు చేరు.

రాక్షసకోప శ్రీవరు

జ్యూ వెల్లు గడియారము

గాయకెంటు 5 సం॥ లు ఇవ్వ బడును. గొలునుతో ధర 2-4-0. ఇది మొదలుపని కుపయోగమైనది. రెండు ప్రక్కలును అద్దముగలదు. చక్రముల ప్రతిరంధ్రములకు కెంపులు చెక్కియుండును. వేయేల ఈలాటి గడియారము ఇంత తక్కువధరకు దొరకదు. దీనికి సమముగనుని ఇంకొకటి లేదు.

ఎ.కె. యంగ. స్వామి అందుకంటెని,

44 నంబులయ్యగనీధి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవ సంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంధ నైర్యసేవ, ప్రాచీనతీర్థి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ఫీరారాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయేకాక నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైర్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైర్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములంద పూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయొక్కతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును.

దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

దంత మార్గము

జిప్సీ 1-కి వెల రు. 0-2-0 12-కి రు. 1-2-0.

ఈ దంత మార్గము నో పండ్లు నోములపలనచికిత్సగట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుచుండును. నోటు దుష్కంఠము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

నర్మకామాన్యము గ వామటప దగి యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మాత్రముల జిప్సీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

కొంచు సనాపేహములకు ఈ మార్గము బాగుగపనికేయును. కీటిని తీయును భంజనపడినవంట తైలమును రాయవలయును. ఇంకొకనుష్ఠిక పెహకారక బాధ్యులకుకూడ ఉపయోగించును.

అచ్యుతాంబము డిపో, ఫోర్ట్, బొంబయి. అన్యతాజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడివి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తెలియ పటములతో కథలవలె వర్ణింపబడును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (గ్రహారము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశ దుసుము చేరు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలమువారు:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, పి. పి.

చింతాడిపేట, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

రా-ప గుంటూరు మండల సంఘసంస్కరణ సభ.

వివాహములను

బ్రాహ్మణ్యము—కన్యకాను, వధ్యులు, ఉత్తములు అని ఖాండోగ్యం వివక్షకంబు మాహవిధములుగ విభజింపబడి యున్నది. మరొకటి శాస్త్రములును గృహ్య నూత్రములును గూడ నీవద్దలిక యంగీకరించుచున్న వికన్యకము పదునెనిమిది యేండ్లు మధ్యయు ముగ్ధియారేండ్లు. ఉత్తమును నలువది యేనుబదిరేండ్లు. శిశుమును నాలుగవ లని సుక్రతమునందు గన్పట్టుచున్నది. మొదటిదికన్యక. ఇంద్రుడి పదియారవవత్సరము మొదలు ఇంక పదియేడవ వత్సరమువరకుగల మధ్యభాగమునకు చెంది. రెండవదియుగ యౌవము ఇరువదియేడవ యేటకువరకు, ఇరువదియేడవ యేటయొడిగి ప్రారంభమగును. మూడవదియుగ సుత్రావర్త నలుకదియేండ్లవరకు వుండును. పిమ్మట నాలుగవదశ యందు సాంగోపాంగముగ శరీరమందలి సుమస్తభావులును బుష్టియు పూర్తియైనను. కావున పురుషునకు 48వ యేట వివాహమునకు నుత్తమును మొదలు గన్పట్టుచున్నది. తుదకు గర్భ బ్రహ్మచర్యమునైన జరిపినగాని వివాహయోగ్యతలేదని శాస్త్రవిశ్వాసులగు తమకు నేను చేరుగ విన్నవించునీడు.

వికార్యమైన నెల్ల రంగీకరించినదివ వాచరణలోనికి జేయునుట సముద్రతంగము లాగినదివ సముద్రమున వాసును వనియుటై కాదుకొనియుండు పల్లెకాటెతుగ నుండును.

కనుక వివాహపు టీడునుగూర్చి పూర్వలేమి చెప్పిందో ఇందుక చూతము.

పురుషుడు ఇరువదియేండ్ల వరకు బ్రహ్మచారిగా నుండిన, స్త్రీ పరుషానుసంత్సరముల వరకు బ్రహ్మచారిగా నుండవలయుననియు పురుషుడు ముప్పదియేండ్ల వరకునుండిన స్త్రీ పరుషసంత్సరముల వరకును ముప్పది యేండ్ల వరకునుండిన స్త్రీ పరుషసంత్సరముల వరకును, పురుషుడు నలుబదియేండ్ల వరకునుండిన స్త్రీ ఇరువదియేండ్ల వరకును, పురుషుడు నలువదియేండ్ల వరకునుండిన స్త్రీ ఇరువది నాలుగేండ్ల వరకును బ్రహ్మచర్యమున ముగ్ధియైనవారుగ నుండునటుల వధూవధ్యులను పేర్చుచు యున్నది.

ఈ మొదటి వివాహములు చేయుటకు నుపక్రమించి నతో రజస్వలా వివాహము లేర్పడవలసి వచ్చునే యని నభిప్రాయం బహుమంది భయములతో లగుదురని నే నెరుగుచును. రజస్వలా వివాహములు కూడవని ప్రధానధర్మ శాస్త్రముల యందుచున్నది నిశ్చయింపబడి యుండలేదు.

రజస్వలాసంతకముననే వివాహము చేయవలయునను ప్రమాణములు యుక్తులును వెల్లడులవు గాని గ్రంథ విస్తృతతచే వివాహవలసినవాడనైతిని. ఈ సందర్భముననే గోరకని కులగు స్త్రీవాన శాస్త్రాలవారితో మద్యము కాసన విర్యాణ సభియందు బ్రతేకత్వబడిన రజస్వలాసంతక వివాహమును మన మెన్నకొరకను, బిష్మిలోనకపోయినను. అత్యుద్ది కానము కాకూడదని మనము నిశ్చయించుట వ్యాయవిధముని నాతలంపు. ఆనట్లును సుఖము నెల్లు బాధించును.

ప్రతివాడును రజస్వలాసంతక వివాహమునే చేసికొనవలయునని నిర్బంధములు లేవు. చేసికొనినవారి హక్కులను కాపాడుటకై ఏర్పరపబడవచ్చును. అందువలన సంఘమున కెట్టి నష్టము నాటిల్లును. స్త్రీ పురుషావా వివాహ మేర్పడినంత మాత్రమున సంఘమునకెట్టిమానస్త్రు గలిగినది. ఇది మతవిషయక కట్టమైనదో మనము నిశ్చయించుట కర్హముగాని మతముతో నేమాత్రమును సంబంధములేని విరివాయకరమగు నీ రజస్వలా వివాహకానమునకు నియంత్రకారిమిప్పింప నాప్రార్థన. ఇంకొకవిషయం. రజస్వలా వివాహము చేయుట కష్టము లేని వారు కన్యాగర్భము వివాహము చేసినను వైదికాస్త్ర ప్రకారము రజస్వల యైదుగంటల మునుపరేండ్లు లగుట వధూవధుల మునుపరేండ్లు లగుటయు ముడిమలెల్లరుకు నిషేధించుటకై రెండుమిది సంవత్సరములకన్న బాలికలుగ నుండు వారి వివాహములు నిషేధించుటకు నాలోచక.

మన సంఘమున మొదటిను బ్రాహ్మణవివాహముల సంఖ్యను

1911 సం॥ జనాభా ప్రకారము.

వివాహముల సంఖ్య	పు. స్త్రీ.	పు. స్త్రీ.
0-5	573	735
5-10	124	119
10-15	111	112
15-20	104	118
20-25	105	119

మొత్తము 1515 1582 170. 670.

5-10. 2755-19596-188-4059 గుంటూరు జిల్లాను

ప్రత్యేకించినది.

వివాహముల సంఖ్య	పు. స్త్రీ.	పు. స్త్రీ.
0-5	95	816
5-10	856	6228
10-15	2569	35482
	40	1051

బ్రాహ్మణులు చేయు వివాహపద్ధతి బాగున్నదని తలచి కాబోలు స్వీకృతర జాతులవారు గూడ బాలికలకు బసితము ననే వివాహముల జేయుచున్నారు. రాజధాని మొత్తము 5 సం॥లోపుగ వివాహమైన బాలికలు వెయింటికి యెందరు గలరో చూడుడు.

ఆవల 4, తెలుగువారు 6, కన్నడపువారు 2, మాలలు 5, కాపులు 22, సాలీలు 18, కాళంగులు 84.

ఈ సంఖ్యలను బట్టిచూచిన పసిబాలికల వివాహము లేల్లు వ్యాప్తముగ నున్నదో కనుగొనవచ్చును. 8 ఏండ్లలోపు బాలికలకు వివాహము చేయుటకు బ్రాహ్మణులకే నింద్యమై నపుడు నీక మాద్రాదులసంగతి చెప్పవలసిన దేమున్నది. ఈ విషయమై పండితులగువారు దయాళువై 8 యేండ్లలోపు బాలికల వివాహములు చేయుట శాస్త్రనింద్యమనియు నట్టి వారు సంఘబాహ్యులుగ జేయబడదురనియు శాసింప వేడుచున్నాను.

స్త్రీ విద్య.

స్త్రీ విద్యకూడదనుకాలము గడచిచున్నదనియును పలుకుట కుడ చదువుకొనుచుండు కాలమును మనము చూడగలిగిండును సంతసింపవలసియున్నది. కాని వారికి చెప్పింప వలసినంతవిద్య జెప్పించుటకు పురుషులతో బాటు వారికిని హెచ్చువిద్య యవసరము సకలవిద్యాభ్యాసకలగు స్త్రీలు పూర్వ మున్నటుల దృష్టాంతము లనేకములు కలవుగాని, వారి నేకరవుత్పాటతో బ్రయోజనములేదు. కావున స్త్రీ విద్య యెట్టిదిగానుండవలయునో నొకింత చూడము. బాలునకు ముగ్గురు తమ్ముకీతులనియు, అందు తల్లి ప్రథమరాలనియు శతపథబ్రాహ్మణమునందు జెప్పబడియున్నది. ఏవని తలచిండు ప్రాణు విద్యానులు వాడు ధన్యుడు. తల్లినుండి సంతానము నభిగలుగునంతటి యుపదేశమును, ఉపకారమును మరెవ్వరి నుండియు గలుగదు. స్త్రీలు బాగుగ జరుగకయున్న దను సంతానముల నుత్పాదించుకొను సామర్థ్యము గలిగియుండురు. బాల్యానంతరము బాలకులు స్వయముగ నీ కార్యమును చేసికొనవలసిన సామర్థ్యముల తల్లియధీనమందె యుండురు. బాల్యమునందు తలచిదెల్లవలసియు ననుసరించియే బాలకులు నడచుకొనుచుండురు. కాని ముఖ్యముగ తల్లితో నెట్లు సంబంధముగలిగియుండురు. అందువలన నామె నేర్పు విషయములే బాలకునియొక్క కోమలమనస్సున నచ్చుగొనినటుల నాటబడును. తల్లివలన గలుగు సంస్కారము బ్రతికి యున్నంతవరకు నతని వదలిపోనెరదు. కావున స్త్రీలు ప్రాణి ధర్మశాస్త్రము, మానసశాస్త్రము, సమాజసంస్థితశాస్త్రము, రవాణాశాస్త్రము, ఆలేఖ్యశాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రము, గృహ్యశాస్త్రము మొదలగువిద్యల ముఖ్యముగ నభ్యసించవలయును. బాల్యానంతరము బాలకునియొక్క కారీగోష్ఠితి యెల్లు తల్లియధీనమం దుండునో యట్లే మానసోన్నతియు నాయధీనమం దుండును. కారీకకస్థితి యాహారము లేక యెట్లుకన్పిచ్చినదెంచాలదో, యటులనే నూననీకకస్థితియు శిక్షారూపకాహారములేక కన్పిచ్చినదెంచదు. బాలున కీ రెండువిధములగు శత్రుల బెంపొందజేయునది తల్లియేగాన, నామె తప్పక విద్య జేయి యుండవలయును.

తెలుగు బ్రాహ్మణస్త్రీలలో జేయింటికి 99 మందియు

సరవ బ్రాహ్మణస్త్రీలలో 120 మందియు, మళయాళదేశపు

బ్రాహ్మణస్త్రీలలో 182 మందియు నక్షరజ్ఞానము కలవారు.

అనగా దస్తావజునై జేయవలసిన కలరు. వైఖ్యలలో

25 మందిమాత్రమే కలరు. మనగుంటూరుజిల్లా మొత్తముగల

718198 మంది స్త్రీలలో 63220 మంది హిందూస్త్రీలు. వారి

లో చదువుకొన్నవారు అనగా దస్తావజునై చేయవలసిన

జాబితో గలది 15 ఏండ్లలోపువారు 2483 మందియు 15-20

సం॥ మధ్య వారు 1788 మందియు 20 సం॥ మొదలవారు

మందియు కలరు. అనగా ప్రతిపదివేలమందిస్త్రీలలో గోదా వరిజిల్లాయందు 184 మందియు, కృష్ణాజిల్లాయందు 140 మందియు, గుంటూరుజిల్లాయందు 94 మంది మాత్రమే యక్షరజ్ఞాన ముకలవారుగ జేలుచున్నది. అంగ్లేయు విద్యాభ్యాసము చేసిన హిందూస్త్రీలు గోదావరిజిల్లాయందు 41 మందియు కృష్ణాజిల్లాయందు 38 మందియు గుంటూరుజిల్లాయందు 10 మందిమాత్ర మును కలరు. మనజిల్లాయందలి తాలూకావారిక జాచిన:—

తాలూకా	స్త్రీ జనాభా	సం॥	సం॥	సం॥
		0-15	15-20	20కి పైన
చాపట్ల	104751	313	241	628
గుంటూరు	95167	664	476	1180
నర్సరావుపేట	78515	205	125	380
వినుకొండ	38438	51	85	101
ఒంగూరు	109837	245	239	578
పల్నాడు	67800	78	59	216
రేపల్లె	62288	229	187	295
సత్తెనపల్లి	78899	146	80	331
తెనాలి	87998	502	341	724

ఈసంఖ్యలను బోల్చి చూచిన వినుకొండ, పల్నాడు, సత్తెన పల్లితాలూకాలు చాలవెనుకపడియున్నట్లుల గన్పట్టుచున్నది. వీనినీటి బాగుపరచుటకై ప్రయత్నింపవలెను. ముఖ్యముగ నొకసంగతిని చెప్పవలసింది. స్త్రీలకు నున్నతవిద్య నందజే యవలయున్న స్త్రీ ఉన్నతవిద్యా పాఠశాలలు ఆవసరము. బోధకులు స్త్రీలుగా నుండవలయునే గాని పురుషులు కాకూడదు.

హిందూ సంఘవాచక పాఠశాలలో స్థాపింపబడునొక నలయును. ఈ ద్యముతోనే క్రింద వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు నికేతనమును పేరతోనొక యున్నత విద్యాపాఠశాలను

వరకు చందావర సంఘాన్ని భవనములను

కృత్రిముకటి వారికింపటగా నుండుటచే ననుకొన్నట్లు

గార్యమునక్రమింపలేక పోతిమిథలంపుతో వెనుకనూచించిన

టుల తమస్వాయవ్యాధివృత్తిని యిపుడు వాదాపుగమానుకొనిరి.

త్వరలో ఉపక్రమింపబడును. పునహతువై యచ్చటివలెంతు

శరణాలయమును జూచివచ్చిరి. వలయు ప్రయత్నములన్నియు

జరుగుచున్నవి. ఇందుకు వారికి మన కృతజ్ఞతా సూచకవంద

నములాచరింపుటతో తృప్తిపొందక, యెవరికిదోచినవిధమున

వారుదోడ్పడవలయును. పంతులవారు పేటపాలెమున గొన్న

బంగారాలలోగాక ప్రస్తుతము గుంటూరునందే యేర్పాటుచే

యదలచిరి. కావునగుంటూరు ఆరంభంపేటలో శ్రీమతిసాభా

గ్యనతి యేకారత్నమృగాదే నేర్పరపబడిన బాలికాపాఠశాల

పంతులువారు తమకార్యవిర్యాహాకత్వముక్రిందికి దీసికొనిక్రమ

ముగ వెంపొందజేయుట నుంచిరి. వారిబుద్ధిప్రాయమును నట్లు

గానుండుననియే నాతలంపు. ఇపుడా పాఠశాలకార్యనిర్వా

హవత్వలకు స్త్రీలు ఉపాధ్యాయులయెల్లరు స్త్రీలేకకుక పెద్ద

లగు స్త్రీలుకూడవలెనని చదువనీయుండును. సంసారభారము

వైచినివారికంతగా సమయము చిక్కుచున్నను, వికంతువులగు

వారిని బ్రోత్సహపరచియింపచేర్చి విశేషవిద్యనభ్యుచేసి, క్ర

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళ:- నేడు శ్రేణు సాయంకాలము 6-50 గంటలకు దీపములు వెలిగింప వలయును.

కాలమానస్థితి:- స్థానిక వర్షాన్ని 92.9 ముత్రలు, అధికమానస్థితి 78.7 ముత్రలు.

స్కూల్ కాజుకోర్టు:- రెండవజడ్జి సర్. వి. సి. దేశికాచారిగారు ఎండకాలపుసెలవులలో వెకేషన్ జడ్జిగా పని చేయుదురు.

శ్రీనటరాజ భక్తజనసభ:- శుశ్ర, ఆవధానము పాపయ్యదేవి సెం 28 రు గృహమునందు నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మేయారు కే. గణేశకాశ్రమిగారు వైరాగ్యజ్ఞానములనుగూర్చి యజ్ఞమున నుపన్యసించెదరు.

నగరాలోగ్యవార్తలు:- ఏప్రిల్ నెల 31వ తేదీనానంతమైనవారములో 12 మందికి మహాచికమాతగిరి 1 రు చనిపోయిరి; 5 మందికి శిశుచికమాతగిరి 5 మందియు చనిపోయిరి మొత్తముగా 314 పుట్టుకలును 318 చావులును రిజిస్టరు చేయబడినవి.

ముసోజనోపకార సంఘము:- చెంగాబజారు నాటకశాలలో నాటకారంభపూర్వము రాత్రి 8-20 గంటలకు టిక్కెట్లకాలేషనులు లాజిక్ ప్రాఫెసరుగారు ఎస్. సచ్చిదానందమిశ్ర, బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు ప్రేమనుగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

క్రికెట్ కేసులైన కే. శ్రీనివాసయ్యగారు:- వీరిజ్ఞాపకమును శాశ్వతపజులుటకు తగినపద్ధతుల నిర్ణయించు నిమిత్తము వీరిమిత్రులను విద్యార్థుల శ్రేణుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు ముత్రాకలమిశ్ర సర్వలహాలులో సమావేశమై సభచేయుదురు. స్టాన్స్ సప్లయ.

శ్రీగంధిధంతు:- 15 ముఖయులు కొన్ని దినములలో చెన్నపురికి విచ్చేయుదురని తెలియవచ్చుచున్నది. గంధిధారికి స్వాగతప్రార్థనముగా సన్మానపుత్రము వొసంగుటకుపాతాళికిక శ్రీగువారు తగినయేర్పాటుచేయుచున్నారు.

మదరాసు వైద్య నాక:- నేడు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు విశ్వోదయాహాలులో కర్నూలిపద్ధతగారు ఉపన్యసించెదరు. ఈయంపన్యాసమును విశ్వోదయవారు రెండేసి రూప్యముల టిక్కెట్లు కొనవలయును, ఇందు మూలముగా వచ్చు ద్రవ్యము మదరాసు యాధిపతి కియ్యబడును.

చెన్నపురి యన్న దాన సమాజము:- క్రీ. శేషులైన కందగెడ్డల శ్రీవేంకటేశము పెట్టిగారి విల్లు ప్రకారము ఆవిల్లువలన నియమింపబడి ప్రోవేటునందిన యెగ్జిక్యూటరులు జడ్. రాజముపెట్టి బి. పార్థసారథిపెట్టిగారులు ఈయన్న దాన సమాజమునకు రు 500 ల వొసంగినారట.

ఒక బహుమానము:- మొన్న తిరువళ్ళీకి యందలి శ్రీ పార్థసారథిస్వామి సభివారు చేయించిన పాటకచ్చేరిలో బాహుదాపుర వాస్తవ్యులును గాయక ప్రవీణులునగు విద్యాన్ శ్రీనివాసయ్యగారికి చెన్నపురిలో కలాలవర్త కముచేయు ఎస్. అల్యారుపెట్టిగా రొక రవ్వయుంగరమును బహుమానముగా వొసంగిరి.

వెల్లికాలేజి:- నేడు తెల్లవారి 7 గంటలకు జరిగిన చిన్నతరగతుల విద్యార్థుల క్రీడానిరోదములలో శాలిచినవాకి శ్రేణుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు కాలేజీహాలులో టీచరు గారు కాలేజికి సంబంధించిన మిస్ మెక్ లియాడ్ గారు బహుమతులు పంచివెట్టెదరు. గౌ. స్వామయ్యార్ల దినాకటపాదూర్ సి. వి. కుమారస్వామిరాష్ట్రీగా రగ్రాసనాధి పత్యము వహించెదరు.

సెయింట్ గేబ్రీల్స్ హైస్కూలు లిటరరీ స్టాఫ్ లెటీ:- ఈ స్కూలులో యొక్క ద్వితీయ వర్ష వర్గం తుల్య త్వము ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయం కాలము 6 గంటలకు స్కూలు హాలులో జరుగును. గౌ. ఎల్. డి. స్వామికన్న పిల్లేగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

వృత్తాంతములు

ఒక సువర్ణ:- ఆయా, మా 12-4-18 తేదీపత్రిక 18వ పుటలోని శ్రీనివాసకాశ్రమిగారి బిల్లునుగూర్చి వ్యాసమునందలి నామెదటి వాక్యము కొంచెము మార్చబడినదిగాని దయచేసి యాక్రిందిరీతినిచదువడమ పాతకపుట విశేషంపలెను. "ఈనెల 7 వ తేదీనికొల్లకొట్ల గ్రామాధిపతి సోమయాజులగారి యాధిపత్యముకింద హిందూమత మహాసభ సమావేశమయ్యెను."

శ్రీవైఖానస పాఠశాల:- ఈ నెల 6 వ తేదీ భావవారమున కృష్ణజిల్లా తెన్నేరు గ్రామములో శ్రీయుత వేదాంత ఆనందాచార్యులవారి భవనమున జరిగిన కళ్యాణ మహోత్సవములో సహాగ్రమునకు వెబ్బడి బ్రహ్మబృందము విచ్చేసియుండెను. శ్రీమత్ శ్రీ త్రవతాళిపాక చక్రవర్తి శ్రీనివాసభట్టాచార్యులవారున్నా శ్రీయుత దివి సీతారామాచార్యులవారున్నా శ్రీవైఖానసపాఠశాల పాఠశాల యేర్పరుపవలయునని అందుకుగా మూలధనము యమారు 6 వేల రూప్యములకు మించియుండవలయునని యీ పాఠశాలయందు వేదము శాస్త్రము శాస్త్రము పాఠములు జరుగువలయునని చాల సంతోషముగ నుపన్యసించిరి. తోడుతోనె శ్రీమాక ఆనందాచార్యులవారు పాఠశాల నిమిత్తం రెండుయకరముల మాగాణి భూమిని కొన్ని వందల రూప్యముల నిమిత్తముగాక తమ మేడలో సగభాగము పాఠశాల జరుగునంతవరకున్న విద్యార్థులకు విడిచివేసెదమని నెలవిచ్చిరి. ప్రెంచికోట్ అగ్ని హోత్ర జగన్నాధాచార్యులవారుగూడా ద్రవ్యులం 150 రూప్యములచందా వ్రాసి మున్నందు వృద్ధి చేసెదమని కలవునుచ్చిరి ఈచందాద్రవ్యము అంతయు వసూలుచేయుటకును ముందు పనులు నెరవేర్చుటకు మేడూరు చక్రవర్తిల కృష్ణమాచార్యుల వారు అత్యవార్లగారు బయలుదేరెదమని ఆజ్ఞ యచ్చిరి. ఇక అనేక సన్యాసయుగులతో సరసముగ ఉపన్యసించబడి కరతాళ ధ్వనులతో సభ ముగిసినది. ఇంకముందు భగవదనుగ్రహము వలన పాఠశాల చాల వృద్ధి గాగల నూచనలు చాలవరకు గన్నట్లుచున్నది" అని అటలవన్నాటి శ్రీనివాసులుగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు మెడికలు కెవున్సులు:- మాడవ తరగతి ప్రతిభులగు వైద్యులందఱును కడచిన కనివారమునాడు డాక్టరు రాబర్టుగారి యాజమాన్యముకింద సభచేసి, తమకు ప్రతిభులుగా కవున్సులు కన్ను కొనబడిన డాక్టరు ఫిలిప్, డాక్టరు రామరావుగార్లు కభివందనపూర్వకముగ పత్రికల నంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

హిందూ గ్రామికాపాఠశాల, కోమలేశ్వరము పేట:- దీని తృతీయవర్షవర్గంతుల్యత్వము మొన్న సవరాష్ట్రము హంటుకోడ్డునందలి లింకేధియట్టులో జరిగినది. బీసెంటుదొరసానిగారు రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సభ్యులు చాలమంది వచ్చియుండిరి.

పతన ప్రదర్శనాసంతరము పెద్దపిల్లులు చిరుతొండ నాటకము నజయమున మనోహరముగా ప్రదర్శించిరి. కార్యదర్శిగారు సంక త్సర నివేదికమును చదివిరి. క్రిందటి సంవత్సరము 186 మంది బాలికలును, అంతకు ముందుసంవత్సరము 183 మంది బాలికలును ఆ పాఠశాలలో చదువుకొనునొండిట్లు నివేదించబడెను. బీసెంటుదొరసానిగారు బాలికల సత్కరింపుచు బహుమతులు పంచివెట్టి శ్రీవిద్యయొక్క పురాతన చరిత్రమును గుఱించి యుపన్యసించి వైతికపాఠశాల మైన శ్రీవిద్యయొక్క మానశ్య కతనుగూర్చి విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు నచ్చు జెప్పిరి. బాలియగితగానముతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

వైద్య నాకరాక:- మదరాసు వైద్యనాక నిన్న సవరాష్ట్రము 8 గంటలకు ఇంచుమించు 250 మంది కోసులను తీసికొని శ్రేణు చేసినది. ఆకురతతో జములు గుంపులుగుంపులుగా హర్షరక్తకలనుండి దానిని చూడవచ్చిరి. కాని వారు వెనుకకు పంపివేయబడిరి. కొంచెము నేపయనమున శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు చక్రరత్నకసమేతము నాకను సందర్శింపవచ్చి దానివై చాలసేపు గడపిరి. ఈనాక కడచిన 2వతేదీ సాయంకాలము 4-30 గంటలకు మొంబాస్వామి బైలుదేలి యనుకులమైన వాతావరణ స్థితిలో తిన్నగా చెన్నపురికి వచ్చెను; మార్గమధ్యమున కొన్ని స్థలములలో తరంగము లనుకూలముగా లేకపోవుటచేత గంటకు 24 మైళ్ళచొప్పున నడచెడి యీనాక గంటకు 4 మైళ్ళ చొప్పున నడవడవలసి వచ్చెను; ఇందువలననే యాలస్యముగావచ్చెను. నాకోడ్కోసులు సుఖులుగాను సంతృప్తులుగాను గనిపించు చున్నారు. నేటియధ్యాహ్నము నాకను పూలుచక్కటచేర్చి కోసులను దింపెదరు; వారక్కడినుండి అంబులెన్సు పెప్పల్ బ్రెయినులో తెంగుకూనకు కొనిపో బడుదురు.

కోర్టు విషయములు.

రెండవ క్రిమినలు సెషన్సు (స్వామయ్యార్ల: పెట్టె నో గౌ. కందస్వామిదేవస్వామియచేత టుంక నాలవీధిలో కన్ని యప్పఅచారియను కంవలవానిని చంపినందుకు కమిటీ కాబడిన మార్గసహాయం, లక్ష్మయ్య, యోగభామణి, బాలె, మురుగేశపెట్టియనువారి మీదిదావా విచారింపబడుచున్నది.

ఎగ్జ్యూరుపోలీసుగోర్టు ఇటీవల ఎగ్జ్యూరులో కొన్ని బండ్లు వెళ్ళుచుండగా, వానిలో నొక్కటి తప్పుదారిని తొలగడచి, కాక్స్ బైలియ నాథమునియనువాడు అబండివానిని బెడరించి తనకేమైనను లంచ మియ్యనియెడల వానిమీద దావా తెచ్చుకటలు భయపరచెను. వాడు తనయొద్ద నుండిన మూడుపెసలును ఆ కాక్స్ బైలియనుకు సమర్పించెను; కాని, వెంటనే చెంతనుండిన పోలీసుస్టేషన్ వెళ్లి రిపోర్టుచేసెను. అంతట నా కాక్స్ బైలియ అరెస్టుకాబడి చార్జి చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడు నెలలు కఠినఖయిదుశిక్ష విధించిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

శ్రీ గవర్నరుగారు రుదకమండలమునకు వెళ్ళి యక్కడినుండి బైలుదేలి నీలగిరిజిల్లాలో తమ 10-వ పర్యటనమును గావించెదరు. దానికను మీకింద వివరింపబడినది:-

ఏప్రిల్ 16:- సాయంకాలము 7 గంటలకు పెమ్మలు బ్రెయినులో బైలుదేరెదరు. పోక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 17:- తెల్లవారి 7-25 గంటలకు మెట్టుపాలెము వెళ్ళెదరు, రాక ప్రైవేటు. 8 గంటలకు మోటారుబండిలో బైలుదేరెదరు. అపరాష్ట్ర ముఖ్యమండలము చేరెదరు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 19:- పూర్వాష్ట్రము 10 గంటలకు రుదకమండలమునుండి మోటారులో వెల్లింగ్టనుమీదుగా బైలుదేలుదురు. పోక ప్రైవేటు. మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు కొటారి చేరెదరు. రాక ప్రైవేటు. సాయంకాలము 8 గంటలకు బైలుదేలి 4 గంటలకు ఉబ్బితై చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు. సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మోటారులో బైలుదేలి 6-30 గంటలకు ఉదకమండలము గవర్న మెంటుహాలు చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 20:- పూర్వాష్ట్రము 11 గంటలకు రుదకమండలమునుండి మోటారులో బయలుదేలి (పోక ప్రైవేటు) బైలుదేలవలె మున్నగువానిమీదుగా మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు కొలకంజై చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు. సాయంకాలము 8 గంటలకు మోటారులో బయలుదేలుదురు. 3-45 గంటలకు కాచేరి పవర్ హాలు చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు. 5 గంటలకు మోటారులో బయలుదేలి 6-30 గంటలకు రుదకమండలము గవర్న మెంటుహాలు చేరెదరు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 22:- అపరాష్ట్రము 2-30 గంటలకు రుదకమండలమునుండి మోటారులో బయలుదేలి సుందర్బాని తోడ నూర్సులును సందర్శించెదరు; మార్గమధ్యమున జాంట్లో నీలోయనుగూడ మాచెదరు. సాయంకాలము 6-30 గంటలకు నడువట్టు (అస్సింగ్ టునబండ్ల) చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 23:- మోటారులో మూడవవారు దేవగిరి లను సందర్శించి సాయంకాలము 6 గంటలకు అస్సింగ్ బంక శావ చేరుదురు.

ఏప్రిల్:- తెల్లవారి మోటారులో ఫారెస్టు క్యాంపును సందర్శించి యపరాష్ట్రము 1-45 గంటలకు అస్సింగ్ బంక శా చేరుదురు. సాయంకాలము 8 గంటలకు మరల మోటారులో బైలుదేలుదురు. పోక ప్రైవేటు 4-30 గంటలకు రుదకమండలము గవర్న మెంటుహాలు చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు.

శ్రీవారికింగారి వారి పరివారమునకు గాని చేరెన సత్తరములు తంత్రివార్తలు మొదలైనవి. బొమ్మటపును పెరు లేకుండ "మదరాసు గవర్నరు క్యాంపు" అని వ్రాయవలయును,

శ్రీవారితో నుండు పరివారము:- శ్రీమతి రెంటుండు ప్రభువుగారు: ఎ.వ. జి. ప్రొట్టెన్, సి. వి. ఇ., వి. సి. ఎస్. గారు. మేజిస్ట్రేట్ సివిల్ అలాస్సుగారు, డబ్లియూ. డి. ఎస్. విప్లను గారు; ఎల్. టి. గ్యాసనుగారు వీరిలో కడపటి యరువురు ఉదకమండలములో నిలిచిపోవుదురు.

జూబులు

విలేఖకులకు పోకటన.

పి.ఎస్. నారాయణశాస్త్రిగారు:— (ప్రతిపదేశనకులకు చింతించుచున్నాను.

I కమ్యూనిస్టాల్ సంగతులు.

అయ్యో! ఇంకో సంగతి. మాబందరులో కమ్యూనిస్టాల్ సంగతులు అని కలలుంటుంది. దానినీ త్రొక్కుకుంటే వ్రాస్తే యిబ్బట్టి గాదుగా అనలు గంపెచాలకు. అది స్థాపించి యిప్పటికే మూడేళ్లయింది. బందరులో చదివే ప్రతి కమ్యూనిస్టాల్ సూత్రాలలో చేరిన వెంటనే అన్ని కట్టుబాట్లతో పాటు యీ సంగతుని క్లుగ్గాడా కట్టుంపమనిచాలి. యీ సంగతువారు జనాభా వేస్తే కరెక్టుగాది పాయింటుగా వుంటుంది. చందావనూలులో వై సావారుండరు. సంగతుచేసే పనిమాస్తే చిత్రం.

అవుచేలో మేస్తూవుంటే దూడగట్టున మేస్తూదా. అని సామెతవుంది. కమ్యూనిస్టాల్ వెద్దలే, యియేటిసభను గోదా నదిలో గలపివేసినవ్వకు, పిన్నతేమిచేస్తారే? కమ్యూనిస్టాల్ సంగతు కాపుచావుకుని నిద్రించుతావుంది. బహుశ మాబందరు చవుడు యేమూత్రమో సోకింది. ఇక్కడ ఎటివుంటిరాతికై నా చవుడు ఎట్లాపడుతుందో, అలాగే, బాబూ యీ సంగతులో చేరేటప్పటికి అదివరకు కార్యాలపట్ల చూపే వైర్యం కాస్తా చెడుతుంది. ఒక పేనిద్ద-కుంభకర్ణ నిద్ర! ఇదేంపాపమో.

యేయేట ఎంతపోగయిందో ఎంతకీ తెలియదంట. బందరు లో కమ్యూనిస్టాల్ సంగతులను దున్నారో తెలుసునా అండి. తెక్కటసరిగా 109 అయితే యేంప్రయోజనం! ఆంతర్యసంగతు వాచేటట్లుగానే అధికారంతో వుండాలంటే లంగరు ఎట్లా కుదురుతుంది! విద్యార్థులకల్లా ఏమంటే కావలసింది: తరుచు మీటింగులు, ఏవిదర్బరీలు, సోషల్ గాదరింగులు, ఆటలు, పాటలు. బాబూ చెప్పితే యేమనుకుంటారో గాని తెచ్చి యీసంగతులో శూన్యం. అధవా జరిగినయ్యా. ఆంతర్యసంగతు మాటసాగాలి.

ఏ కమ్యూనిస్టులమైనా ఆయన కులధర్మం నిర్వహించ దానికి కోర్టుకు పోతూవుంటే, దారిలో యీసంగతువారి జమా బండి! పాతికలు యాభైలుచందా వెయ్యారంటే! యీసంగతు వాచేటట్లుగానే అధికారంతో వుండాలంటే లంగరు ఎట్లా కుదురుతుంది! విద్యార్థులకల్లా ఏమంటే కావలసింది: తరుచు మీటింగులు, ఏవిదర్బరీలు, సోషల్ గాదరింగులు, ఆటలు, పాటలు. బాబూ చెప్పితే యేమనుకుంటారో గాని తెచ్చి యీసంగతులో శూన్యం. అధవా జరిగినయ్యా. ఆంతర్యసంగతు మాటసాగాలి.

అనుకోవద్దు సుమా!

విలేఖకుడు.

II

మొదటి గంజాము మండల సభ.

గంగులు—సలహాలు.

అయ్యో, మా గంజాము మండలము వారీ సంవత్సరము, తమ మండల సభను జరుపనున్నారను సంగతి యిదివరలో మీ వారు విలేఖరియినను, బంధువులం ఉదవిలేఖరియినను వ్రాసిన వానినిబట్టి మీచదువుల తీవ్రతకే చూరుండును. కాని వారు వ్రాసినవి కమ్యూనిస్టుల సంగతులతో కొన్ని సంగతులు కదలి జేయబడినవి. ఈ సంగతులు మా మండలికులకేగాక అంధ్ర ప్రదేశ్ మునకెల్ల గానంద బాధకములు గాని మిగత విశేషము తెల్ల నీక్రింద పోం చదువుచున్నాను.

మా మండలి జూనియర్లలోని మొదట జరుప నిశ్చయించిరి. కాని, ప్రతి గ్రామమునందు మొదట రామ గౌరీరావు పంతులుగారి నెగ్గునాధిపత్యమును వహించగోర తోచుచున్న సంగతులందఱునును బోవనున్నారనిగానా, తమకు తేలికపడితమయియు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను. అంతి విలేఖిభా కాన్వెన్యవోల సంగతులుగా మే నెలలో జరిపిన,

రాగలలో తేలికాని వారినిడిగిరి. వారివద్దనుండి ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. 2. మాళి వా రొప్పుకొనవచ్చును. కనుక సభ మే లోనే జరుగునని తలపబడుచున్నది. ఆంధ్ర మహాజన సభకు వచ్చు మన నాయకులలో వెక్కండ్రురా వీలుండువట్లు తేదీని నిర్ణయింపనున్నారట. అదియును మేలేకదా?

జూబుల కమిటీ లేర్పరుపబడినది. ప్రతినిధుల సౌకర్యమును జూచుట లేర్పరుప బడిన కమిటీలో వారి తేరిన, శ్రీ నల శివయ్యగారు మున్నగువారు చేర్పబడిరి. ఆ త్తర ప్రత్యుత్తరముల జరిపించుట కొకకమిటీ యేర్పరుపబడినది. ఇదియుం గాక ఆనేక కమిటీ లేర్పరుపబడినవి. కాలేజీ విద్యార్థులను కొందరినెంచి, వాలంటీరులుగా నుండుటకు పంపుడని, త్రిన్సి పాటుగారిని గోరుటకు తీర్మానించిరి. ఈ వాలంటీరుల నంపట లా శ్రీ త్రిన్సి పలు గారు క్లాసు అధికృత నంతగా జూచి ఇంటరు విద్యార్థుల నే పంపక, ఇంటరు, మాస్టరులైనలు క్లాసులలోనుండి, సమర్థతతోను నుత్సాహముతోను పనిజేయు విద్యార్థులనెంతురుకాక! యని కోరుచున్నాను.

దేశభావలలో కార్యక్రమము జరుపుట సమంజసమే యైనను, మాజిల్లాలో నది వి.సగవాలకు. ఏలయన్న, ఈభాగ ముత్తైళాంధ్ర భావమిత్రమును, కాని నావికయమై నెంతి గా వ్రాయ దలచుకొనలేదు.

ఈ మండలము లోని యాంధ్ర సోదరులు “ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రం” ప్రశంసను సభలోనికి దెచ్చుటకు జంకకుండురుగాక! ఈ తీర్మాని ప్రాంతమున, సంగీతరంప బడుననుటలో సందేహములేదు. ఉత్కళితులవరకే యీవిషయ మను (భాషలనుబట్టి రాష్ట్రవిభజన) పూర్ణముగా నామో దించియున్నాడు. అయితే యీజిల్లా తెనుగువారు, తామిది వరలో వారి యేద్యమమును ఖండించుచుండుటచే నివ్వడది మరల తెచ్చుటకు జంకకుండురుగాక! అప్పుడు తాము దెచ్చి లాడిన విషయము, “గంజామును ఒకసాలో కలపబడుట” ను గూర్చిగాని “దేశమును భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములుగా జేయుట”నుగూర్చి కాదని జ్ఞప్తికెచ్చి కొందురుగాక!

ఇట్లా మండలవాసి.

III రెడ్డుకులవంశజుల కొంకివిజ్ఞాపన.

మత్తులూభిమానులభా.

ఈదక్షిణ హిందూదేశమునందు పూర్వము ఉన్న రెడ్డు కులవంశజుల వారలలో రెడ్డుని కాశీపురిన యెన్నఁబడెడు కులము వార లాకరె యుండిరి. ఈదేశమునందు ప్రధాన దీక్షనోపాయ మై కులవృత్తియైన వ్యవసాయమునందు అసమానులగు టయేగాక బుద్ధిశ్రాంత్య యత్యుత్వాది గుణములకుఁ గూడ నాక రమై యుండిరి. ఇప్పుడెన్నో ముస్లిం మనశేయలుక. మనము చేయు వ్యవసాయములో తనమాటికక గట్టుబట్టుక గొఱఁచి, విద్య నున్న. శూరత్వము చీటికిమాటికి నొండొరులతోఁ బోట్లా టయైనది. ఆర్జించిన ద్రవ్యములయొక్క వ్యాజ్యములకుఁ గావలసి యున్న నెఁక దాతృత్వమెక్కడ? మన మిట్టిదుస్థితిలో నున్నాము. ఇఁకనైన మెల్లగాని వంశాభివృద్ధికై పాటు పడుట కులాభిమానుల క రత్యమైనది.

కులజనులందఱు వికృతభావముతో కులాభివృద్ధికై తమ తమ చేనైనంతవట్టుకు తోడ్పడునట్లు పురికొల్పి ఉపాయమొదియై ఆలోచింపవలయు. అప్పుడప్పుడు కులజనులందఱు నోకపోట గలసిన, వారివారి యభిప్రాయముల తెలిసికొని కులాభివృద్ధి ననుసరించిన విషయముల జర్పించి, యాతీర్మానముల ప్రకారము చేయవలసినకార్యములను నెరవేర్పరు. కాని అప్పు డప్పుడు సభల గూర్పుటనుకరమని తోచెడిని. తన్మూలమున కెవ్వరు ప్రదేశముల కులజనులలోనొండొరులను అన్యోన్యత్వ ముద్భవిల్లి కార్యసంఘటనయందు నుత్సాహము గలిగెడిని.

ఇంతకుమున్న మనకులమువారిలు గొందఱు ఇట్టి సభల జేర్చి తమవృద్ధికై పాటుపడుచున్నారు. మొనూరురాజ్యమునం దున్న కాంపులు 1906 సంవత్సరమునుండి సభలుజేసి సంగతును నేర్పబడి, తన్మూలమున గొంతిధనము ప్రోగుచేసి, విద్యార్థుల యముల గట్టించి, ప్రతికనొకటిని వెల్లడించుట మున్నగు కులాభివృద్ధికై గ కార్యముల జేయుచున్నారు. బొంబాయిరాజ ధానిలోనుండు రెడ్డును నాలుగైదు సంవత్సరములప్పుడే సభ జేసినట్లున్నాడు. మనముమాత్రమే యూరకయియున్నాము. అయితే రెండుసంవత్సరముల క్రిందట దక్షిణ ఆంధ్రాజిల్లా గూడవారిలో రెడ్డుసభ యొకటి జరిగి అచ్చట నొక విద్యార్థి, నిలయుముగూడ సామంతుడని. అయిన ఈసభకు ఆ డిస్ట్రిక్టు వారుదప్పు యంతి ప్రదేశములనుంచి చాలమంది పోయినట్లు కాన్పించును.

అనేక ప్రదేశములకున్న రెడ్డుకులజను నోకపోటగూర్చి కులాభివృద్ధి మార్గముల నాలోచింప సభజేయవలెనను ఖతూ వాలము చాలకాలము నుంచియుండి,పోయిన దీక్షంబరు 29,31 తేదీలలో మదరాసులోనున్నట్టియు (కాంగ్రెసుసభకువచ్చి నట్టియు రెడ్డు మద్రాసులో మాయంటియందు మీటింగుజేసి ఈ సంతకర్తములలో ఎండకాలమందు రెడ్డుసభ నొకటిగూర్చి తత్సభయందు కులాభివృద్ధికై పయముల జర్పించవలెననియు దేశపడిరి. ఈ సభను జేర్చుటకు ఈ క్రిందివాని కార్యనిర్వాహక కమిటీగా నేర్పబడి వారికి జనరల్ కమిటీని యేర్పఱప వచ్చునని తీర్మానించిరి.

1. మనగాల రాజా ఎక్. వెంకటరంగారావు బహ దూరు. (వెనిడేంటు. 2. కర్నూలు హైకోర్టుకేసు. సి. వెం కటరంగారెడ్డి బి. ఏ. వి. ఎల్. 3. హైదరాబాదు పరగణా వెంకటరావూరులోనున్న ఎస్ వెంకటరెడ్డి 4. బెజవాడలో ప్లిడరుగానున్న, సి. కొలందరెడ్డి బి. ఏ. 5. మద్రాసులో బాల్స్టరు కే. కోటిరెడ్డి. నైక్టరీలు.

ఈ సభనుగూర్చి అందుకు దగిన సౌకర్యముల నేర్పఱపి తత్సభలో చర్చింపవలసిన విషయముల నాలోచింపట ముందుగా నెల్లూరులో మద్రాసు రాష్ట్ర దేశీయసభ జరుగు కాలములో, మేనెల 4-5-6 తేదీలప్పుడు, మనకులములో గొంద టిజేర్చి మీటింగు జేయకార్యనిర్వాహక సంగతులువారు ఏర్పఱపమకొన్నారు. అప్పుడు సభ లేవట్లు జరగవలసినది ఎప్పుడు జరుగనది మున్నగు విషయములు నెర్పయింపబడును.

సాధ్యమైన ఈసభ జూన్ నెలలో జరిగింపవలయునని యుద్దేశము: కాపుకులమువారు యెక్కువగానున్న జిల్లాల మధ్య ప్రదేశమునట్టియు రాకపోకల కనుకూలముగానున్న చోటులో సభజరుపవలెను. అనంతపురముజిల్లాలోనున్న గుత్తి లేక తాడిపత్రి, అనుకూలమైన స్థలములతోఁబెడిని, ఈసభ యందు మన కులాభివృద్ధికి సంబంధముయిన విషయములను చర్చింపవలసినది. మనకులమునకు విశేషముగానున్న యట్టివిష యములయందే ప్రవేశింప నుచితిమి. త్రిన్సిపవిషయములలో విశేషము జేరమాత్రమేకాభివృద్ధికై పాటుపడుచున్న సభల యొక్కయొక్క విషయములయొక్కయు పక్షలకు నాటంకము గాని, భంగమునకు కలుగజేయగూడదు. ఇందువలననే రాజ కీమవిషయముల మనము ప్రత్యేకముగఁబ్రవేశింప ననవలయును, అనుచితము. మనకులమునకు విశేషముగానున్న విషయములు వెక్కుబున్నయచి. సర్వశ్రేయముల కాధారమైన విద్య విగుల కొల తయైంది. శూన్యమనియుఁ జెప్పవచ్చు. కులవృత్తియైన వ్యవసాయము నవీనమార్గముల నవలంబింపక యెన్నో తరముల నాటిపద్ధతుల వదలక, యెంతయు పీనాస్థితియందున్నయది. అల్పవిషయములకై జన్మ ద్వేషములుబెట్టికొని ఆర్జించినద్రవ్యము కొర్లములమన కొల్లలాడుచున్నాము.కులము కాఖోపకాఖై యొకటితోనొకటికి సంబంధములేకపోయినది. ఇట్లే మనకులము నకు విశేషము లుగనున్న యవివశించి వెక్కుబున్నయది. ఈ సభయందీ విషయముల బహిలించి బాగుపడుసాధనము లేర్పఱపవ క రత్యమైయున్న యది.

ధనమును ప్రోగుచేసి అచ్చటచ్చటి విద్యార్థుల నిలయముల గట్టించి, అర్హులైన బీదలకు విద్యార్థి వేతనము లేర్పఱపి బాలి కా పాలరకు విద్యగఱపవలెను. వ్యవసాయమున వృద్ధిగా నున్న యితరదేశముల పద్ధతులను నేర్చికొని మన కనుకూల ముగా నున్న పద్ధతుల నవలంబించ వలెను. చీటిమాటికి పోట్లాడి కొర్లలెక్కువ వ్యాజ్యములున్నను సాధ్యమైనంతలో సమాధానముగ పంచాయితీల మూలమున వైసలు చేయవలెను. మనలోనుండు కాఖోపకాఖలన్నీటి గలపు బ్రయత్నము చేయవలెను.ఇవిధంబున కులాభివృద్ధికై యెంతయు చేయవలసి యున్నది. ఇంతియగాక యీవిషయముల జర్పించి బోధిం చుటకై మాసపత్రిక గాని లేక వారపత్రికగాని స్థాపింప వచ్చు.

కులాభివృద్ధి సంబంధము మున్నగు విషయములను జరగబోవుసభయందు వ్రాతీములముగా గాని వాచాగా గాని చర్చింప నుద్దేశించినవారు ముందుగఁ బెలిసిన తేగిన ఏర్పాట్లు చేయుటకు అను కూలముగ నుండును. తత్సభా సంబంధమై మీపదోచిన యేవిషయములైన వెలుపలనెన్ను తెలుపగోరద. మీమీ ప్రాంత్యముల నుండి సభకు రావలసిన కాపుకులము వారి వైవిధ్యములు తెలిపింప నెంతయు కృతజ్ఞుడ. ఈసభకు రానుద్దేశించిన వారు ముందుగపెలిసిన తేగినవిర్పాట్లు చేయుట కెంతయు అనుకూలము. ఈసభయందు అన్ని విషయములను తెలుఁచు భాషమందే చర్చింపఁ బడును. కులాభిమానులందఱు యీయద్యమును నందు తోడ్పడుదురు గాక యని.

కే. కోటిరెడ్డి.

16 నుంకురామకృతేటి వీధి, మద్రాసు.

కొండపాటలు

గీతావళి.

(రామాయణ-సుబ్బారావు గారు)

కొండపాటి కొండల నొక్కొక్కలా
వాస మొనరించు ప్రేమపర్యాయములకు,
జీర్ణమయి తెల్లగవీర చిన్నగడిసె,
పేరులేని నానాబాతి విసినతరులు,
కాంతి కాంతములగు వింతవింతరాలు,
మందు నేసంగులను నైత మెండిపోక
పాయలయిపాటు తెలిసిటి లోయదోనలు,
బురుగుతులు దోపనీక యెల్లెడల గడల
నిత్యపుష్ప వసంతమున నెఱుపు పొదలు,
అకుటీరమూరికి నందమయిన

పచ్చపూలయెడలాణమై పఱుచుచుండు;

మడులలో నంటుద్రొక్కెడి పడుచువారు,
పాదులనుజేసి నాటెడి స్వాదుచుతులు,
ఇనుక నొకపులనీరెత్తి యిచ్చుకొమిరె,
తెవ్వరును గానరానిందు నెందు; గాని
ప్రకృతికోభయ, సౌందర్యపాటముగ్గు,
మధుర మధుర సాసక్తి, కొమలగుణాన్వ,
ఉగ్గుబాలోద్రాచిన యువద యెవతొ
వలచి వెంచుచున్న దుర్భులు దోచు
నాతపస్వి కుటీరాన కల నివల
చూడ సుందరమగున్న సాగసుతోట;

తపనీయసునిరూపింపఁ దలముకారు,
మొలక కోడెతనమ్ము జీలుకు కళుకు
వదలలేదింక నాతని మృదుమఖంబు,
జీలు గాడెడి కాపాయచీకరమ్ము
బుజులను నలవాటుగాఁ జొందుపడదు;
మాసిం తనూచిలసము, మూసికొనెడి
పాలు కనుకొప్పును, స్వేదవంతమయిన
పాండుగండము; లేమి భావముల చెప్పు
కో? యెవండు నెఱుంగఁ డనూననుగను,
నేరదుగలేదు, తపనీయఁ బిలిచిచెప్ప
లేమనానారహస్యముల్ వినిచెఁ గాని.

పర్వతోపాంతమందున్న పల్లెటూరి
పిల్లవాండ్రావులను గాయ జెల్లించుందు,
తపనీయమిందు కొండ నెత్తమ్ముచూచు;
మాడు సంచలయందు ముచ్చటయిన
పాటలెవ్వయి? గళమెత్తి పాడుచుండు;
ఓసులకాపరులను, మేయపనులుగూడ
తరులతోగూడి యాలకింతురు ముదా;
పాట ముగియించి యూరిరావారి కొన్ని
కుంకుమాక్షతలను చల్లుకొనుచు నాల్గు
దెసలను బ్రణామపరజేమె దిరుగు నంట.
మొదటఁ గొన్నాళ్లు బ్రాహ్మణులదేరచెదరి
దరియఁబోయె; కానియో వెఱుపువిడిచి
తపనీపాడెడి కళల దావులంది
వినుటకలవాలు పడిరి తీయరపదాల.

ఇంతయేటికెప్పు! దిసాంతవేళ
పసులతోడ పురిముఖ ద్వా:ములను,
జొచ్చునప్పుడు పాడుదు రచ్చకొలది,
వినుకలిని బట్టువడిన కీర్తనలనెల్ల;
ప్రేమయు వినుదోయిల్ల గ్రోలుచుండ,
నీళ్లుతెచ్చెడు పారతన్యములమ్ము
కులుకునడకల గతులేనీ కొనుచుండు;
మేడలందెక్కి కలయింటి యాడుజెడ్డ
లనుగు బిత్రిమాపు వాయనయిన;

వెంచుకొనుచు నామరిపెంపు చిలుక
యిచ్చునచ్చినచందాన నెగిరియెగిరి,
సరసవీణాతరంగిణి దలలుచుండు,
లలితపల్లవ కాళాంచలములవై,
తొలకరింపులమబ్బు సందితులలోన,
పరిమళసమీర చారుతల్పముల మీద,
ఆలకించుచు, తూగుటుయ్యల లూగు
చొత్తెగిల్లుచు, హాయి వేడెత్త నొదిగె.

ప్రకృతియనెడి దివ్యారామ పథమనందు
స్వాధిసౌందర్య మెందెందు సహజులచు
కృత్రిమవిలాస దోషసంకృతము గాక

నగ్న రామజీయక తరుణతఁ జెలంగె,
నయనందెల్ల స్వేచ్ఛా విహార క్తి
సంచరింపఁగ వదలితి సకినీ కుకినీ.

మోహతరుమాలముల రాగముదితముగ్గు
లయి, నెలుచుజలపడుచుల ప్రేయములరసి,
కనుపు పూనుని యల్లాండపడకలందు
రాలు వామోష్ణ నీరధారలహదడిసి;
విరహమున వెచ్చబడిన నుందరికపోల
రక్తరేఖల భావమర్చుము తెలింగి;
విడుపులందిన సావాసవేడికి నీ
వలపు చీకట్ల పథమేది యలసి సోలసి
అతివిచిత్రతలమ్ముల నందఁబోవు
క్లాంతివృద్ధయల గుప్తకాంతలు దలంచి;
తారకలు రుక్మకరణ రత్నాలయలఁ
దెమ్మరలుపాడు వివృతగీతి కలలోనఁ,
బూలడాశురమూలల లాలనముల,
సోగసిసోగయించు నెఱుపచ్చి వగలమారి
హృదయతాపానరతి, దీపవ మెవి నెడి
ప్రణయాలరహస్య వేదనాబుణము దీర్చి
నను సమాపించె మఱలఁ గొన్నాళ్ల కలులా!

స్మృతులు మరులైతి తమిఁజిరించినపుడు,
వెదవితీయనియెచుల ద్రవించినపుడు,
మనసు ప్రేమసుఖమ్ముల మునిగినపుడు,
కనలు లీలాపహారేఁ గాగిలినపుడు,
నాదనిజభావ మెఱిగి యానంద మొలుక,
పాడుచుండునాయా భావభవ్యపదము
లార్చికలకాకలీమనోహరపుష్పతుల.

౧౦ వ విశాఖపట్టణ మండలసభ.

తీర్మానములు.

16. ఈ కింది గ్రామముల వానివలెను గ్రామములను
సుమారు మైలులలోపునన్న గ్రామములతో కలిపి యూని
యనులుగా యేర్పరచవలసియైనదని యాసభవారి యభి
ప్రాయము. 1. పోచివెంట, 2. మక్కన, 3. దుమ్మమేరంగి
కురపాం, 4. పాల్వేరు, 5. సీతానగరం, 6. బల్లిపేట, 7. కుమిలి
లికెల్ల, 8. భోగాపురం, 9. వీరభట్లం, 10. నక్కపిల్లి,
పుప్పాక, 11. వడ్డాడి, 12. కొత్తకోట, 13. అలమండ బంగారు
రాజుపాలెం, 14. కొప్పాక దాన్తపూడి, 15. వైరిపురం జిన్నాం,
ఉపపాదకుడు:—అలి అప్పకుండులుగారు పార్వతీపురం.
ఆమోదకుడు:—యస్. సీతావలిరావుగారు పార్వతీపురం.

17. సాలూరు పార్వతీపురం యూనియనులను మున్సి
పాలిటీలుగా మార్చుట ఆననరం గనుక యాసభవారి వార
తనమువారికి తెలియజేయుచున్నాడు.
ఉపపాదకుడు:—బి. వి. జగన్నాథ శాస్త్రిగారు
పార్వతీపురం.
ఆమోదకుడు:—ఇ. అప్పలనరసయ్య పల్నాడుకు
గారు సాలూరు.

18. సాలకొండ తాలూకా యావత్తు నొక్క తహ
సీలుదారుగారు పని చూచుటకు చాలవెద్దిగా నున్నందున
సాలకొండ చీపురుపల్లి తాలూకాలను సద్ది మూడుతాలూ
కాలుగా విభజించి రాజాంను కొత్తతాలూకాకు ముఖ్య
గ్రామంగా నేయుంచుట యుక్తమని నీసభవారియభిప్రాయము.
ఉపపాదకుడు:—ఎ. యల్. నారాయణరావుగారు రాజాం.
ఆమోదకుడు:—పి. సూర్య గారాయణరావుగారు, రాజాం.

19. సాధ్యమైనంతవరకు తాలూకాకొడిచివీపున
జిల్లాలోని అలూక బోర్డులను స్పృధిచేయించవలెనని యా
సభవారియభిప్రాయము. (బి) ఈ తాలూకా బోర్డులలో ప్రజ
లచే నెన్నుకొనబడిన అధికారి సభ్యుల సంఖ్యకృద్ధిచేయుడ
నియం (సి) ఇంజనీరింగుపనులను యితరపనులను పూరిగా
తనిభీచేయుటకును (డి) తాలూకాబోర్డులు జిల్లాబోర్డుల సభ్యుల
కు ఆయాబోర్డులలో చేయు పనులను తనిభీ చేయు
నధికారమును ఆపనఁజేసి (ద వ్య ము ని యు) క పు డు
నీసభ్యుల నొప్పుదలవై నియ్యకలుల యేర్పాటుచేయుటకును
(ఇ) గ్రామోద్యోగములను దొరతమువారి యితరోద్యోగ
ములను జిల్లాబోర్డులలో సభ్యులుగా (ఎమ్) జిల్లాబోర్డులకు
నన్ ప్రసిడెంట్లుగా ఆబోర్డు సభ్యులలో నొకరిని నెన్నుకొను
టకు (జి) అనకాపల్లి మున్సిపాలిటీలో కి వంతున యెన్నుకొ

నబడిన సభ్యులుండునట్లున్న నీసభవారు దొరతమువారిని
విశాఖపట్టణజిల్లాబోర్డువారిని ఆతీర్మానములను ఆంకరించిన
వైని తీర్మానముగా అమలులోనికి తీసుకొనిరావలసినదని కోరు
చున్నారు.

ఉపపాదకుడు:— బి. సోమసుంద్రంగారు.
వి. జ. య. న. గ. ౦.

ఆమోదకుడు:— మ. సుబ్బారావు గారు.

20. రయితులు చాల యిబ్బందిలను కష్టములను
పడుచున్నందున యాసభవారు వారి మేలుకొరకు యాదగున
తీర్మానములను చేయగోరుచున్నారు. 1. ఫారెస్టుకిమిటివారు
చేసిన సీఫార్సులను యాజిల్లాలో వెంటనే అమలులోనికి తీసి
కొనిరావలెను. 2. అడవిప్రదేశములనుంచి కట్టకలపమండిన
రొయ్యలని గెత్తమునకు ఆకులున్న కృత్సాముపు
పనిముట్లను పనికివచ్చే కలపను ఉచితముగా తీసికొని భోవు
టకు టిక్కెట్లు యియ్యవలెను 3. ఫారెస్టు అధికారులు రివిన్యూ
అధికార్ల సీఫార్సువైని యిష్టవాకళ్లులేని మిక్కిలి వీధివారికి
అడవిలోనున్న కట్టలు వెదుళ్ళుచొప్పు మొవలెనని యిండ్లుకట్టు
కొనుటకు ఉచితముగా యిచ్చుకట్టు యేర్పాటు చేయవలెను.
4. ప్రస్తుతంఅమలులోనున్న అడవి కలపను మొత్తముగా 2 క్ర
యించుకంట్రాక్టు పద్ధతిని తీసివేసి ప్రజలకు ప్రత్యేకముగా
టిక్కెట్లు ద్వారావిక్రయించు మనుపటి పద్ధతిని అమలులోకి
తీసికొనిరావలెను.

ఉపపాదకుడు:—ఆర్. జమ్మినాయుడుగారు, బంబూరు.
ఆమోదకుడు:—మల్లు వీరన్నాయుడుగారు సాలకొండ తా.

2౧. ఈ జిల్లాలోని పంటనీటి సదుపాయములను తనిభీ
చేసి నాటిని ఆభివృద్ధిచేయుటకు యేర్పాట్ల పంపించి దొర
తనమువారికి రిపోర్టుచేయుటకు ఒక ప్రత్యేక ఉద్యోగముని
నియమించుటకు, నాగావనీటి కాలువలు కృద్ధిచేయుటకు,
కొనురువోలు ఆనకాండవ నీటివాగు కొండకల్ల అనడిట్లకు
ప్లానలు యెక్కిమేట్లు తయారు చేయించువది గవర్న మెంటు
వారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

మరియు నీసభవారు దొరతపువారి కాలువలులోను చెరువులు
లోను నీటిని పంచుటకు గ్రామపంచాయితీలకు అధికార
మిచ్చుటయు క్తునియు జరసామ్యముకు కష్టమనిపించుటండ
తీరువ జాప్తిపన్నులగురించిన నిబంధనలను మార్చుడయి దొర
తనమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—స. లక్ష్మణచెన్నలుగారు, వెంకటేట
ఆగ్రహారం.

ఆమోదకుడు:—ఆర్. జమ్మినాయుడుగారు, సాల
కొండ తా. బంబూరు.

ఈ జిల్లాలో చాలవోట్ల పోలిసుస్టేషనులను తీసివేయుట
వల్లను తగ్గించుటవల్లను కలిగిన నష్టములను తొలగించుటకు నీ
సభవారు ప్రజలయభిప్రాయముల అనుమతివైని తిరిగి యాప్టి
షనులను సవరణజేయుటకు, గ్రామపాలీసువారిని బలపరుచు
టకు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—ఎ. యల్. నారాయణరావుగారు, రాజాం.
ఆమోదకుడు:—అలి అప్పకుండులుగారు, పార్వతీపురం

ఈ జిల్లాలో యేకెన్సిభాగములలో ప్రత్యేకపు బాధుల
వారు నికసి చి యందుటచేతనున్న ఆభాగములను బయలుచేసి
ఆభివృద్ధిచేయుటకు ఉపాించియుండుటచేతనున్న ఆభాగము
లనుండి అన్నామవగైరా తేయాకుసలములకు కూలీలు వెళ్లకుండ
నిర్బంధము చేయుటకును, ఆభాగమునువిడిచి ఆప్రజలు
యితర ప్రదేశములకు పోకుండ ప్రోత్సాహపరుచుటకు గవర్న
మెంటువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—బి. వి. జగన్నాథ శాస్త్రిగారు
పార్వతీపురం.

ఆమోదకుడు:—ఎ. జగన్నాథంగారు పార్వతీపురం.
బలవరచినది:—కె. వి. నరసింహంగారుచోడవరం.

24. కల్లు గంజాయి మొదలగు నిషేధనములను గుఱా
ములు పట్టాములయందు, గ్రామములయందు, రహదారిలోను,
మార్గట్టులోను, దేవాలయాలలోను, 2. నుంజున్న సలముల
లోను, త్రాగువారు నీవనించు యిల్లెదగిరినందుండునట్లును
మొఖ్యముగా విషయగగం విశాఖపట్టణం అనకాపల్లి యిల
మండిలి, కుమిలలో యిల్లెచెప్పిన సలములలో నుండెనుండు
నట్లున్న యాసభవారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు.
ఉపపాదకుడు:—మ. గామద్రాక్షశాస్త్రి గారు విశాఖపట్టణం.
ఆమోదకుడు:—కె. వి. నరసింహంగారు చోడవరం.

25. రాబోవు మండలసభ పార్వతీపురంలో జరుగుటకు
యాసభవారు తీర్మానించినారు.

ఉపపాదకుడు:—బి. వి. జగన్నాథశాస్త్రి, పార్వతీపురం
ఆమోదకుడు:—ఎ. జగన్నాథం, పార్వతీపురం.

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ ఏప్రిల్ 15-తేదీ.

గురువారము.

హైందవ విద్య.

ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మనదేశమునం దలి విద్యాశాఖను గురించి యెదు సంవత్సరముల కొకపర్యాయము రిపోర్టు ప్రకటించు చుండువారు సాధారణముగా మనకు ఆశాఖకు సంబంధించిన విషయములు తెలియవలయుననిన నాదిపోర్టు లేక ప్రజల సంవత్సరమును ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టు బట్టెలు సూచ్యమున వాఙ్మిసభ్యులు చేయు నుపన్యాసమో బడ్జెట్టులోని యంకెలు లెక్కలో ఆధారముగు చుండినవి. ఈయాధారములు చాల వదియు ప్రతి సంవత్సరమును జరుగుటకు ప్రజలకు తెలియుట యవసరమనియు హైందవ పత్రికలును నాయకులును వాదించుచునే వచ్చు చున్నాడు. విద్యాశాఖకు సంబంధించిన విషయములను తెలిసి కొనుటకు జను లభిలించుటను కనిపెట్టితత్సాఖ వారు ఆయా పరగణా విద్యాశాఖాధికారుల రిపోర్టులను బట్టియు నుత్తర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను బట్టియు నొక చిన్నరిపోర్టును ప్రంగ్రహముగా బ్రక టింప నారంభించినారు. 1913-14 వ సంవత్సర మునకు సంబంధించిన ఆర్టికల్స్ ప్రకటితమయి నది. అందులో మన యిండియా ప్రభుత్వమువారు విద్యా విషయమున నవలంబింప దలచికొనిన కష్టత విస్తృతముగా నియ్యబడినది. విద్యయొక్క ముఖ్య దేశము విద్యార్థిని గుణవంతు నొనర్చుట. మరబో ధను తలపెట్టిన నెన్ని యోకష్టము లున్నవి. కాని ప్రస్తుత విధానములో నైతికమత విషయకాభివృద్ధి కంటెవట్టిమేధావృద్ధి ఎక్కువగా పొసగింప బడుచున్నదనుటనిజము అందచేతమనప్రభుత్వము వారు ఈవిధానమును మార్పు నభిప్రాయముతో మార్గములు వెతకువలెనారు. సరియైన విచారణలో నుండు నసతిగ్రహములు, ఆరోగ్యమును పెంచుపద్ధతులు, ప్రయోగ పూర్వకబోధనము, అర్వాచిన విజ్ఞానపాఠములు, నల్లవేయుట మాత్ర మును పరిమించుననిగాని వివేకయుతపక్షాలు మున్నగువి విద్యార్థుల కొదవజేసిన యెడల కొరకు తలు మానగలవని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు కొని యుపక్రిమించు వారైరి. విశ్వ విద్యాలయ ముల సంఖ్య హెచ్చింప వలెననియు గురుకులా లును విద్యార్థిని విశ్వవిద్యాలయములు హెచ్చింప వలెననియు ఇక్కడనుండు విశ్వ విద్యాలయములు చక్క పరిశోధకారులు గాక బోధనాధికారులుగా నూడ నుండునట్లుపర్చవలె ననియు పరిశోధనను అభివృద్ధిపరచుననియు మధ్యమ విద్యాలయముల లోనియు ప్రథమ విద్యాలయముల లోనియు నుపాధ్యాయ బలములనువృద్ధిపరచవలయుననియు తలచిరి. ఇట్లుగాని వారితోక విద్యలను వార ప్రభుత్వభాషా విజ్ఞానము ప్రోత్సహింప వలసిన దనియు స్త్రీలకు నుత్తరవర్త విద్యను కనిపెట్ట

స్త్రీల స్కూలుముగానే సదుపాయములు చేయ వలయు ననియు తలపోసిరి. ఇదియంతయు మన సున నిడికొనియే మన ఇండియా ప్రభుత్వ మువారు 1911 వ సంవత్సరము మొదలు విద్యకు గారు విరివిగా గ్రాంటుల నియ్యనారంభించిరి. 1914 మొదలు 1915 వరకు గల నాలుగు సంవత్సరము లలో ఏమారమి 8 కోట్ల రూపాయలు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటులుగా నిచ్చినారు అం దులో నాలుగుకోట్ల కంటె యెదు లక్షల వరకును నొక్క పర్యాయ మియ్యబడినవి. తక్కుంగలది సంవత్సర సంవత్సరమును నిరంతరము జరుగు విద్యా ప్రయత్నములకై ఇయ్యనేర్పరుప బడినది ఈగ్రాంటులను స్థానిక ప్రభుత్వములవారు ఇండి యాప్రభుత్వము వారిచ్చి సంవత్సరగా వినియో గించు కొనలేకున్నారు. 1913-14 వ సంవత్సరాం తమున సిట్టి గ్రాంటుల నిలవ 300 లక్షల రూపాయ లుండినవి. ఇట్టినిలవకు కారణములు లేకపోలేదు. ఇదివరకు మేమునేక పర్యాయములు వ్రాసికట్లు ఇందులో నొకటేపర్యాయ మిచ్చనట్టి మొత్తము విశేషముగా నుండుటచేత నేర్పముగా నెలపుపెట్ట వలెనో తెలిసికొనలేక జరుగునాలస్యము కొంత కలదు. గొప్ప గొప్ప ప్రతిష్ఠాపనల కిచ్చిన మొత్త ములు కిర్చుపడుట లెక్కలేని తనిఖీలమీదను మెట్టు మెట్టుగా నడువవలసిన కార్యవర్తక మీదను నాధారపడి యుండుటచేత నొక కొంత జాగ్రత్త నుడి. స్థానిక ప్రముఖులకు తగిన స్వాతంత్ర్యము లిచ్చి విశేషకార్య భారమును వాణిచేతులలో నుం చువరకును నీలోపము అదృశ్యము కాజాలదు. అందులకై ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమచేయుట యవ సరము. గ్రాంటుల విషయమిట్లుండ సంవత్సరము సంవత్సరమును మనదేశమున విద్యకై యగు వ్యయ మును పెరుగుచున్నది. 1911-12 లో మొత్తము కర్చురు 7,85,92,605 లు. 1913-14 లోరు 10, 02,23 877 లు. రెండు సంవత్సరములలో వ్యయము రమారమి నూటికినదియేడు పంతున పెరిగియుం డుట సంతృప్తికరము. ఇదేవిధముగా మూడునకును ప్రవృద్ధి కలిగినది మనదేశముకూడ విద్యావిషయ మున పాశ్చాత్య దేశములలోని కొన్నిటితో నైనను త్వరలోనే తులతూగ గలదు. అభివృద్ధికలుగు ననుటకుకూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనయందు సూచ నలుకానించుచున్నవి. పైనపేర్కొనిన కార్యవిధా నమే మొదటి సూచన. రెండవసూచన ఇప్పటి కైనపనియు తలపెట్టినపనియు ననుటలో తప్పు ఉదు. ఖర్చు, అలిఖుడము, వారణాసి వినిలో నవిన విశ్వ విద్యాలయములు నూతనఫక్కిని పెట్ట వలెనని యుపక్రమము లున్నవి. ఇందులో క్వాల్విశ్వ విద్యాలయపు బిల్లు ఇండియా శాసనసభా సభలో ప్రవేశమై యుండుట మాచదువరు లెరుం గుదురు ఇదివరకు మధ్యపరగణాల వారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు జేరియుండుటనుంటి యండ లాంతరవాస్తవి విశ్వవిద్యాలయములకుండినది. అట్టి వ్యాప్తిని తగ్గించుటకు పాటల్ పుత్రము, రంగూరు నాగపురముల విశ్వ విద్యాలయ స్థానములు కాన లయునని సలహాలున్నవి. ఇవియెవ్వియు నికను నిర్ధారితములు కాలేదు. ఇవియు నిర్ధారితములగు లోకలనే ఆంధ్రులు తమ విశ్వవిద్యాలయము నడు గవలసి యున్నారని హెచ్చరించు చున్నాము. ప్రభుత్వమువారు ఎత్తైనను విశ్వవిద్యాలయము లకు దూరవాస్తవి యుండరాదని యంగీకరించినారు గావునను పౌరస్యభాషా విజ్ఞానము నభివృద్ధి చేయ తలంచినారు కావునను నిరంజిని నాంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ మనసరమే కావునను మనము తగు పరిశ్రమచేసితిమేని యుచితఫల మొదవకపోదు. ఇప్పుడుండు విశ్వవిద్యాలయములలో వసతిగ్రహ

ముల విషయముననేమి నవినకష్టముల విషయమున నేమి దినదినమును నగుచుండు మార్పులు మూచ దవరు లెరుగుదురుగాన ఇట వినర్థిచుట యవస సరము. విశ్వ విద్యాలయములనుండి మధ్యమ పాఠ శాలలకు దిరిగినను కొంత ప్రవృద్ధిచే కాననగును. మధ్యమ పాఠశాలలు 277 ఎక్కువ యయినవి. మొత్తమున కిప్పుడు 6,279 కలవు. విద్యార్థులు 69,572 గురు హెచ్చైనారు. మొత్తమునకు 11,08, 584 గురున్నారు. ముప్పదికోటకు వైభవిన ప్రజ గల హైం:వభాష ఎక్కడ? పదిలక్షల మధ్యమ పాఠశాలా విద్యార్థులెక్కడ. ఇదియు గభివృద్ధియ గుటచే గలిగిన సంఖ్యగాదా! ఇంకను మన యుదారప్రభుత్వమువాడికినిర్బంధించితవిద్యాపద్ధతి నెలకొల్పు నుద్దేశము కలుగకుండుట ఆశ్చ ర్యకరము. మన నాయకులు గోకేలేశో నాపద్ధతిని పోవిషవక పని బూని దానికై నిరంతర పరిశ్రమచేయుట యవసరమని వేరుగా వ్రాయవలెనా? అందుకై వందలకొలది మాన్య నులు పనిచేసినను నష్టముండకుదా? పౌరస్య భాషావిక విజ్ఞానమునభ్యుపాదుటను ప్రోత్సహించు నుద్దేశము వలనకలిగిన ఫలములనిష్కడ చెప్పు సాధ్యముకాదని రిపోర్టు వాకొనుచున్నది. ప్రభు త్వమువారి కళాశాలలలో సంఖ్యయందు 217 హెచ్చుకాన వచ్చుచున్నను మొత్తమునకు 60, 323 గురు విద్యార్థులున్నారు. వృత్తివిద్యల నాలో చించితి మా ఉష్ణదేవే వైద్యవిద్యాలయ మొండు కలకత్తాలో గామింప బడుచున్నది. బొంబాయికి గాను పోలునందలి క్రిమీపరిశోధ నాలయపట్టి వైద్య విద్యాలయముగనొనర్పబడునట. మనకట్టి విద్యాలయ ముండనదృష్టముముందు ఇట్లునెమో తెలియదు. కలకత్తాకుచేరిన బెల్గాంజియాలోకాలేజి ఆఫ్ ఫిజిషన్సు అండు సర్జన్సులను వైద్యకళాశాల యొండుగలదు. అది స్వతంత్ర కళాశాల. దాని నిష్కడు వంగ విశ్వవిద్యాలయము నాయను ప్రభు త్వమువారిను ఆంగీకరింతురట! స్వతంత్ర ప్రతిష్ఠా పనను నెలకొల్పిదానిని ప్రభుత్వాధికారులచే కాలక్రమమున నంగీకరింపించుటకు వంగప్రజవలె మనము నేల ప్రయత్నింపరాదు. ఇంజనీరింగు కళాశాలా ప్రయత్నములేల చేమరాదో ఆంధ్రు లాలోచింతురా? ఇండియామీద నంతటను ఇంజ నీరింగుసర్వే విద్యాలయముల లోని విద్యార్థుల సంఖ్యలు తగ్గినవట. కరిశ్రామిక విద్యాలయముల రెండువేలు హెచ్చినారట! అయిన నిరెండువిధ ముల విద్యాలయముల గలిపి 13,570 మంది మాత్ర మున్నారు. ఇదియొక సంఖ్యయా? ఎంత దూరము తిరిగివచ్చినను మనమొకట సిద్ధాంతము చేయవలసినవారముగుచున్నాము. మనదేశమున ప్ర భువులెంతయుదారులైనను వారెంతనానుభూతిచూ పినను పరిశ్రామిక సాంకేతికవిద్య లెక్కివచ్చుట లేదు. ఇందులకుగల కారణములను ప్రభుత్వము వారును ప్రజానాయకులును సరసివెంటనే తగిన ప్రతికారము లొనర్పజూతురా?

ఆస్ట్రేలియా
 నూగరు ఆస్ట్రేలియా పార్కులు.
 రణరంగమున పోవుచుండుట.
 లండను ఏప్రిల్ 14:— రణరంగమున దెబ్బలుతిగిలిన వైనిటలట వైద్యోపచారములకు చేయుటకై వైద్యులపలాల ములో వైమాన్యుర చేరిరి. ఆఖరుపర్యాయము వెర్లదలచినవారు ముందువారములో రణరంగమునకు బయలుదేరుదురు.
 జపాను, ఆస్ట్రేలియా దేశములు.
 వర్తకము వృద్ధియగుచుండుట.
 బెల్ బరుకు ఏప్రిల్ 10:— జపాను ఆస్ట్రేలియా దేశ ములకు వర్తకము వివేకముగ వృద్ధియగుచున్నది.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

అగ్నికు ప్రమాదము

మరికొన్ని వివరములు.

లండన్ ఏప్రిల్ ౧౩:— అగ్నికువద్ద ఒకగిడ్డంగిలో నీ ప్రమాదము సంభవించి, పక్కనున్న భవనమునకు నిప్పు ముట్టకొనినది గిడ్డంగియుతడితరగుఆస్తియు ధ్వంసమైపోయినది. 5 గురు చనిపోయిరి. చాలమందికి దెబ్బలుతిగిలినవి. వ్యాకులు, సైనికులు వెంటనేవచ్చి చాల సాహాయ్యముచేసిరి.

మహా గుండు సామానులు

ప్రత్యేక సంఘము.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— మహా గుండు సామానుల తయారుచేయు విషయమున తమకుచికిమనీ తోచిన విధమున యేర్పాటుల గావించుటకై దొరతనమునా రొకసంఘమును నియమించిరి. ఈసంఘమునందలిసభ్యులు కోశ, యుద్ధ, నాకా, వడిక్కాఖలనండి యెన్నబడిరి. ఈసంఘమునకు లాడుడుబార్డిగా నిర్వహణ. నేటికినిమి నీసంఘమువారు ప్రధమసమావేశమైరి. త్రాగుడువిషయమున నేమియు నిశ్చయింపబడలేదు.

యద్ధపు బర్సులు.

బ్రిటిషువారి నాతనయేర్పాటు.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— తేదీలగాయకు నూటికింతకొద్దైనది తగ్గించి తైలరీలెల్లల నమ్మెదరు. ఈబిల్లులు కొన్ని శిక్షాశుములకును, కొన్ని 6 మాసములకు మరికొన్ని 9 మాసములకును వీరవబడును. మునుపు కొన్ని బిల్లులనుమాత్రమే ఆయుచుండెడివారు. ఇప్పుడెన్ననో తక్కువైన బిల్లులనుముదరు. ఈపద్ధతి పూర్వకద్ధతులనండి వేరుగానున్నది. యద్ధపుబర్సుల సర్దుట కీపద్ధతి ప్రవలించిపబడినది. యాధికవిషయజ్ఞులు వ్రాయుచున్నారు. ఈ పద్ధతినలన చాలకాలమునకు దొరతనమువారికి కావలసిన సాధనసంపత్తిసంతయు చేకూర్చుననియు యంత త్వరలో యద్ధపుబర్సులై యావ్యదీయలనియుండదనియు వ్రాయుచున్నారు.

మంత్రుల సభ.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— రాష్ట్రీయ తిరుణము సందిగ్గముగ నండుట వలనను ప్రతిధి పర్యాసమావేశమున వేర్పాటులుగావించి వలసియుండుట వలనను మంత్రుల సభాసమావేశమునకు రాజాలమరి ముఖ్యమంత్రిగారు ఫీమరుగారికి జవాబునిచ్చినది వెల్లెంపునుండి టుముమునకు వార్త వచ్చుచున్నది.

వార్త మెంటు సభ.

నేడుతిరిగి సమావేశమగుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— కామన్సు సభ నేడుతిరిగి సమావేశమైరి. ఈసంవత్సరము స్వాతంత్ర్యయందలి వివిధదేశముల ప్రతినిధులు కలిసివేయ సభజరుగదు. కాని సంధిపరతులవిషయమై, అధినివేశములవారు పూర్తిగ సంప్రదించబడుదురని హామీలుగారు నడిచిరి.

3 వేలస్త్రీలు సేనలో చేరుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— యద్ధసంబంధమైన పనులు చేయుటకుగాను మార్చి 31 కు తాగింపులకు 3 వేలమందిస్త్రీలు సేనలోచేరెట్లు అధికారులు ప్రకటించిరి.

“వేఫీరరు” మీద నుండు ప్రేలుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— క్విన్నుబోను నుండి ఈ క్రింది తెలిగ్రాము కచ్చినది. — వేఫీరరు వానమీద నుండు ప్రేలి మార్గొనీ గ్రాము (అనగా తీగలేని తెలిగ్రాము) యంత్రము ముక్కలుముక్కలై నడిచి నీచురుమీదనున్న గడ్డికుప్ప భయంకరముగ తగులబడినది. తరువాత దీనిని ఆగ్నికేసిరి. ఒక వోట్లును నీటిలోనికి దింపుచుండగా కల్ల క్రిందలై నది. ఇద్దరుకరాసులు నీటిలోపడి చనిపోయిరి. మునిగిపోవుచున్న వేఫీరరుమీద కట్టెను ఒక్కడు నుట్టుకు నలచియుండెను. రక్షించుటకు ఇతరస్త్రీయర్లు వచ్చునకు కరాసులు నీటిపంపుల ద్వారా బయటికి వెళ్లగొట్టుచుండిరి. సమాద్రము అల్లకల్లాలుముగ నున్నందునను, గాలి తీగ్రముగ వీచుచున్నందున వేఫీరరు యింకొక స్త్రీమరుకుకట్టి లాగి కొనిపోవుట, చాల కష్టముగ నుండెను.

వ్రాసు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన

పార్సీసు ఏప్రిల్ ౧౪:— నిన్న సామంతకాలము ప్రకటించబడినది:— సేనాముఖ నందంట్టును దీనిసంతయు కాంతముగ నున్నది. కడచిన వారములో మేముపట్టుకొనిన సానముందు మనము స్థిరపడితిమి విక్టోరియావద్ద సైనికుల కొరకువేయబడిన పాకలమీద బాంబులు జయప్రదముగా వేయబడినవి. రణరంగమునకు వచ్చుచున్న ఒకపటాలముందు కలన చెల్లాచదైర్లు పోయినది.

పార్సీసు ఏప్రిల్ 14:— పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి — బ్రెటాలు అను పట్టణముమీద, జర్మను విమానము బాంబులను వేసిన విషయము తప్ప తెలుపవలసినముఖ్యసంగతి యేమియు జరగలేదు. ఈబాంబులు విమానములను ప్రదేశము మీద పడలేదు. కాని ముగ్గురు చనిపోయిరి. మరియొకవోట్ జర్మను విమాన మొకటి క్రిందకు పడవొట్టబడినది ఇందులోని వైమానికులు పట్టుకొనబడిరి. జర్మనుకు ఉత్తరభాగమున, మన సైనిక పంక్తులకు సమీపమున మరియొక విమానముకూడ పడగొట్టబడినది. వీటిలోని వైమానికులకు దెబ్బలు తగిలినవి.

మిత్రమండలి ముందుకు బోవుట.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 14:— పయోనీరుప్రతికా లండన్ విలేజురీ యిట్లు వార్త సంపుచున్నాడు:— మిత్రమండలివారు మొత్తముమీద తృప్తికరముగ ముందుకు బోవుచున్నారని నాతనముగ కొన్ని ప్రాముఖ్యములగు సాక్షములు వశపరచుకొనబడినవి. తెలిసియును ఉత్తరభాగమున విడువకుండుటకును పోలాండునందు రుష్యావారితో బోరుటకును కావచ్చెమి యుద్ధములం దాస్త్రియావారికి సాయపడుటకును గావలసినంత మంది భటులనుబెచ్చుటయే జర్మనీవారికిగలచిక్కు. ప్రస్తుతము నందు భటులేమి, ఫిరంగులపట్టాలములేమి, బ్రిటిషువారి సైన్యము నయత్సంత కక్షింతములుగ నున్నవి. మోటారు ఫిరంగిదళములుజయప్రదములైనవి. ఈదళములందు త్రములగువారుజేరుచున్నారు. సైనికులు గురిమాచివేయుటయం దారితేయున్నారు. బ్రిటిషువారిదిద్యాలయమువారు ౨౦౦ మంది యుద్ధోన్మేయులను ౨౦౦ మంది బోధకులను తయారుజేసిరి. వైద్యమున నూతనవై నకులు శృంగీకరముగ జేరుచున్నారు. విదేశములసేన యొనర్చుటకు రాయల్యాజివముగ వారు ౧౧గే.వ. పటాలము మొన్న నే బూర్తిగా సమగూర్చిరి. వారుమొత్తము 35 పటాలములజేర్చిరి. అనేకకళములం దిప్పుడు 30 కంటే యెక్కువగా పటాలములున్నవి. లండన్లోని టెక్టోరీయులు సైనికుల దళమునందు 62 పటాలములున్నవి. వీనిలోనగము విదేశములందు సేనయొనర్చుచున్నవి.

రుష్యా

రష్యావారి ప్రకటన

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:— ఈదిగున వార్తలు సి. వి. కె. జెట్టునకువచ్చినవి. లండన్ ఏప్రిల్ 13:— శుక్రవారమునండియు 992 గుట్ట శత్రు స్వాధీనమునకున్నది. కొశివాయకు నది రుష్యావారి వశమున నున్నది. ఈ ప్రదేశమున కీకాశ్యమున కలహము జరుగుచున్న దనయురుష్యావారి. వైద్యమునందలి వెలుపలిభాగమును మరలించుటకై నను లేదా వచ్చుటకై నను శత్రువులు బ్రయత్నింపుచున్నారనియు వెల్లెగ్రామునందు ప్రకటించబడినది.

సంశయవార్త.

ఇచ్చటి వార్తాపత్రికలలో నొకటి ఆస్త్రియావారు స్ప్రింగ్ పరకను ముందుకుబోయిరని చెప్పుచున్నది. కాని దీనిని ధృఢపరుచు వార్త రుష్యావారి ప్రకటనములందు గాని ఆస్త్రియావారి ప్రకటనములందుగాని కనబడుటలేదు.

కాశ్మీరియా యుద్ధము.

జర్మను చక్రవర్తి సేనాధిపత్యము దాట్టుట జర్మను సైనికాధికారులు వ్యవహారింపుచుండుట పీటరుగ్రాదు ఏప్రిల్ 13:— కాశ్మీరియా యుద్ధమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములన్నిటిని జర్మనుసైనికాధికారులే చూచుచున్నారు. ఆస్త్రియా జర్మనుసైనిక పంక్తుల వెనుక భాగమునందుండి, జర్మను చక్రవర్తి కైచుగారు స్వయముగ సేనలను నడిపించుచున్నారు.

ఆస్త్రియా సేనలు.

ఆస్త్రియా వారి సేనలందు రుష్యావారితో యుద్ధము చేయుచున్నవి. వాంగరీ దేశములోనికి రుష్యాసైనికులు ప్రవేశించుదురని భయము కలుగుచున్నది.

రషియా దేశము యొక్క ఆర్థికస్థితి

లండన్ ఏప్రిల్ 13:— రషియా దేశపు ఆర్థికస్థితి చక్కగానున్నదని రషియా దేశపు కోశాధిపతి ప్రతికా ప్రతినిధికి చెప్పెను. ఆయన ఈక్రింది విషయములను తెలిపెను — సైనికులకుటుంబములకు సామాన్యముగ దొరకు కూలికన్న దొరతనమువారు అధికముగనిచ్చుచున్నందున, యుద్ధము కలన జరులకు అన్నములేక ఉత్తరజాతికన్న ఇప్పుడు ఆహారము కావలసినంత దొరకుచున్నందున తమ బాధలను బావుటకు దేవుడు యుద్ధమును బంపినాడని కొందరు తలచుచున్నారు. సారాయి త్రాగకూడదని రాజుగారు ఉత్తరువుచేయుటకూడ ప్రజల మంచిస్థితికి ఒక కారణమైనది. వీరివరకు సారాయి త్రాగి పాడుచేసినదెప్పుడెట్టి కొందరు ఆహారపదార్థములను కొనుక్కొను చున్నారని కొందరు ఆడబురుగు గాయకొనుచున్నారు. యుద్ధమునచ్చిన తరువాతి కాలము సేవంట్టు బ్యాంకులలో మనుషటికన్న నూరు రెట్లు ఎక్కువ డబ్బు వేసినారు. ధాన్యము కావలసినంత నిలువయున్నది. మనము అవకాశము కొద్దికొజులలో ధాన్యమును యితరదేశములకు రవాణాచేయుటకు వీర్లు ఏర్పడువత్తును రషియాకు మంచిలాభమువచ్చును. సారాయినిఅమ్మరాదని నిశ్చయించినందున, సారాయినిబానిస తనమువారికివచ్చు అదాయముపోయినది. ఈ కారణములన నూటికి ముప్పైవోట్లను కరకులవై కొత్తగా నుంకిములను విధించవలసినదనిచ్చింది. ఈ కొత్తపన్ను కలన విదేశములతో చేయు వ్యాపారమునకు నష్టమురాదు. ఇది ఇట్లుండగా యిదివరకు జర్మనీనర్తకులు చేయుచున్న వ్యాపారమంతయు రషియావే చేయుటలన విదేశవ్యాపారము కృత్రియగును.

అమెరికా

చినా జపాను

అమెరికా వారి యభిప్రాయము. వాషింగ్టన్ ఏప్రిల్ ౧౪:— జపాను వారిని చినా వారిని జరుగుచున్న రాయవార విషయమున చినావారి పక్షమున అమెరికా వారుండని తెలిపియున్నది యుద్ధముని వ్రెసిడెంటుబిల్లుగారు తెలిపిరి. జపాను వారి కోరికల విషయమున అమెరికా వారికి గల యభ్యంతరములన్నియు తృప్తికరముగ దీరునని విల్సన్ గారు మాటజేసిరి.

సంగీత ప్రచారము.

విల్సన్ గారి తేమియు తెలియదు.

వాషింగ్టన్ ఏప్రిల్ 14:— కాంతిసాహిత్య సంఘము క్తి రాష్ట్రములవా శైల్యముల జేసినను బోవుగాను సమ్మతింతురని తెలియజెప్పుచు గదా. ఇట్టి వార్తలనేక పర్యాయములు వచ్చినవనియు ఎట్టిపరతులవై సంగీతమునగూర్చి వచ్చునో తెలియదగు విషయము తెల్లగు నింతరకు తెలిసియుండలేదనియు వ్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు తెల్పుచున్నారు.

జర్మనీవారి శత్రుత్వ అమెరికావారి ద్వేషము.

మిత్రమండలివారి కాయుధముల సరఫరా చేయుట వలన తమకు గలిగిన యసంతృప్తిని చెప్పుచు జర్మనీవారు సంయుక్త రాష్ట్రములవారికి శత్రుంబిరి గద. ఈ శత్రుత్వ సంయుక్త రాష్ట్రములవారు చురుకైన జవాబుచ్చిరి. ఆయుధముల యెగుమతి వాపుట తటస్థభావ విరుద్ధమేగాక యాధిగమ్యమైయున్నదిని జవాబిచ్చిరి. అని యెన్నో కేటెగోరఫ్ పులికికు వాషింగ్టనునుండి వార్తవచ్చుచున్నది.

జర్మనీవారి లేఖ.

న్యాయాంగు ప్రతికలు ఇండించుట.

న్యాయాంగులోని ప్రతికలు జర్మనీవారి రాయబారి యగు కాంటులెరక్ స్టార్ ఫుగారిని తీగ్రముగ ఇండించుచున్నవి. ఇంటికి కుడితకారణమును గర్వభూతమునకు ప్రకటించు నేరాయబారియు జేసియుండలేదని నగ్ అనుభవిత ప్రాయమున్నది. కాంటుగారిని జర్మనీవారు శివుకకు విడువంపవలసినదని సంయుక్త రాష్ట్రములవారు కోరననియుండునట్లు కాంటుగారు జేయుచున్నారని బ్రిటాను ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. రాన్సాంగు సైనిక మర్యాదలకుగూడ అర్హునిగాననింతర్దృశకు జర్మనీవారు వచ్చిరని టుయుము వ్రాయుచున్నది.

గారు విష్ణుత్వనిరసందేహమును పురస్కరించుకొని నిన్న కోర్టు
నకు రాలేదు. అచటన, ఆ దుఃతో కూర్చుండుటకు నిష్ఠ
యింపబడిన స్వామ్యమూర్తి ట్రాటరు గారు స్వామ్యమూర్తి
కుమరస్వామి శాస్త్రిగారితో హస్త్యుండిరి. ఉభయమున
కలసి నెకండస్పీళ్లను విచారించిరి.

లాహోరు

కుంభమేలా

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:—కుంభమేలా తీర్థమునకు రాయ బహదూరు హర్షిమల్ గారు వెళ్ళియుండిరి. అక్కడయొక విశత్తుసంధివించెనని వాదించుచున్నారు. హరిద్వార సమీపమునన్న హర్షిచారి సమీపమున త్రొక్కుడుచే 40 తీర్థ వాసులు చనిపోయిరి.

పంజాబు ఏప్రిల్ 14

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:—నెల్లొక్కయ్యబడిన హెచ్చి, స్కాటుస్మిత్తగారికి జడ్జిపని వాయించబడినది. మదిలాలు గారు జడ్జిగను లిగోసిగ్నలుగారు మొదటి టెంపరరీ ఆడ్జిమ ను జడ్జిగను, లిగోసిగ్నగారు రెండవ టెంపరరీ ఆడ్జిమను జడ్జిగను ఆక్రమింపగ పనిచేయుదురు.

భారతీయ సైనికులు.

లిండి యేర్పాటులగురించిన వదంతులు.

గ్వాలియరుమహారాజుగారి జాబు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:—రణరంగమునందున్న భార తీయసైనికుల లిండికిని, గుడ్లలకును సంబంధించిన యేర్పాటుల విషయములో పంజాబు వంతుకొన్ని వదంతులు బయలుదేరినవి. ఇది సరికావని గ్వాలియరు మహారాజుగారికి జాబును ఇచ్చి అందు మిలిటరీ గెజెట్టు పత్రికకు వ్రాసిరి. ఈ జాబులో నీక్రిందిసంగతు లున్నవి:— భారతీయ సయినకులకు స్వామ్యముగనుండునట్లు వైరికాధికారులు వారికి చేతమింపకమున యేర్పాటులు చేసిరి. వీని జార్జి చక్రవర్తి గారు తీసికొని ప్యూముగ మాట్లాడి, మంచి చెడ్డలనడిగి తెలిసికొనిరి. సరిగమడబడుచున్నట్లు విని చాల మెచ్చుకొనిరి. రణరంగమునండి లిరిగి వచ్చిన భారతీయసైనికులతో సేన మాట్లాడిరి. రణరంగమునందు, భారతీయులను విరోధియులను సమానముగ నాదరించుచున్నట్లు దీనివలన తేలినది. వీరుకందకములలో నుండవలసినవ్యు. కాని, దెబ్బలు తిని యుద్ధమునకు నిరుపయోగమైనవారికి లిండి విషయములో గాని మరేవిషయములోగాని ఇబ్బందియున్నట్లు చెప్పబలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు వీరు కందకములలో రెండువారములవరకు పడియుండవలసి వచ్చును. అప్పుడుకూడ నిట్టియిబ్బందిలేదు.

అలహాబాదు

శత్రువులతోడి వర్తకము-నూతనశాసనము.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 14:—శత్రుదేశములతోడి వర్తకము జేయుటకుగూర్చి మరల ఇండియాలోరతనమువారు కాసింపనున్నారు. ఇందు ఈదేశముననున్న శత్రుదేశములవారి విషయములు ముఖ్యముగ గణింపబడును. సైనికాభియోగములు.

యుద్ధహారంభమైనది మొదలు సైనికులవై ఖర్చియోగముల గూర్చియు సైనికులదేవలసిన యభియోగములను గూర్చియు ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినది. ఈవిషయమున ఇండియా దొరతనమువారిక హుక్కుమును జూచేయుచున్నారు. ఇందు కాలదోషము మొదలగునంతమిన్నియు దీర్చబడును.

సిమ్లా.

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సిమ్లా ఏప్రిల్ 14:—18వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీ పంపించారట:—

కార్యేలియా యుద్ధము.

చాల ఆస్త్రియా సేనలు, చాల జర్మనుసేనలు కొత్తగా కార్యేలియాను కొండలలోనికి వచ్చి యుద్ధమునందుకు వచ్చుచున్న రషియనుసేనను ఆపివేసిరి. ఒకచోట రషియనులు హంగరీదేశమునందలి బయల్కను స్వాధీనపురు కొనుటకు ప్రయత్నించుచుండగా, ఇక్కడ వారికి ఆస్త్రియనులు గెలిసియాను స్వాధీనము చేసి కొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈజాక్ కనుయొకను ఆస్త్రియనుల చేతిలోనే ఉన్నది ఇక్కడ ఇప్పుడు యుద్ధము ఘోరముగ జరుగుచున్నది. ఒకవైపున రషియనులు ఈజాక్ కనుకు దక్షిణమునను ఆస్త్రియనులకు యుద్ధసాగు, సేనలు, ఆహారపదార్థములు వచ్చుచున్నవని పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇంకొకవైపున ఆస్త్రియనులు ఈజాక్ కనుకు ఈజ్యు నిక్కున 40 మైళ్లలో స్త్రీజీవైపుననున్న ఓషియనులమార్గముపై పడుచున్నారు. అనగా ఆస్త్రియనులు గెలిసియా దేశములోని ఆగ్నేయదిక్కున చాల వరకు వ్యాపించినారని గ్రహించవచ్చును.

ప్రాచ్యుల్లో యుద్ధము వర్తకుల ఆగ్నేయదిక్కున తాము పోగొట్టుకొనిన సేనలనుతిరిగి సంపాదించవలెనని జర్మను లనేక మారులు ప్రయత్నించిరి. కాని లాభములేకపోయినది. బ్రిటీషు సేనలతో ఉండి కన్నుల యుద్ధమును చూచుచున్నతడు మన ఫీరంగిసేన చురుకుగా పనిచేయు చున్నదని విచార, తక్కిన బ్రిటీషుసేనా ముఖమునంతయు శాంతముగ నున్నదనియు తెలిసెను. న్యూసాఫర్ కడ ఓడపోయి సెలకోజులైనను, జర్మనీవారు యంతరవరకు యెక్కుడను ప్రతీకారము చేయలేక, ఊరకున్నాడు. మనసే సంపాదించిన సేలను దిట్టముగ బలపరచుకొనినది అనికూడ తెలిసెను. నాలుగు సెలల నుండి జరుగుచున్న యుద్ధమును గూర్చి చెప్పవలసినసాముఖమున జర్మనులు వానాటికి మనసేను కలుపలేక పోవుచున్నారని తెలిసెను. పూర్వము మనసేన వాంఛనీయిన పడి వెనుకకు తేటైన వెంటనే జర్మనులు మనసేనీడవడి వెనుకకు నెట్టుచుండిరి. జర్మనులు తిరిగి మనసేనపై పడకపోవుటయిదియే మొదటిసారి. దీనినిబట్టి వారు మనసేనపై నిరోధించలేరని చెప్పటకు వీలులేదు. కానీ మనమువారిని ఓడించినప్పుడు వారి వద్దనున్న సేనతో మనలకుతిరిగి ఓడించలేరని చెప్పవచ్చును.

క్రిస్తమన్సంఘము వెల్లెస్పటినుండి జర్మనుసేనలోగొప్ప మార్పు కలిగినది. పండుగకుముందు తామే జయింతుమను ప్రార్థన, సంతోషము వారికి ఉండెను. తరువాత ఈ ప్రార్థన, ఉత్సాహము క్రమక్రమముగ క్షీణించినది. ఇప్పుడు జర్మనీవారు సైనికులు కాని తమదేయులను తీసికొనివచ్చి కందకములను త్రవ్వించుచున్నారు. సైనికులుగ నుండుటకు తగిన ముసలివార్య చేతకూడ యుద్ధముచేయించుచున్నారు. జర్మనుసైనికులకు బ్రిటీషువారివై అసహ్యమును నిరంతరముకలిగించుచున్నారు. జర్మనుమిలిటరీ అధికారులు, యుద్ధపుష్కారీవారు బ్రిటీషువారివై ఎల్లప్పుడు కోపమును వెల్లెగొల్పుచునేయుండుదురు. ఇందుకుకారణము వెతకుకొనవలసిన అవసరములేదు. తామెన్నిరోజుల నుండియో రహస్యముగ ఆలోచించుకొని వేసి కొన్ని పాపాలన్నీ ధ్వంసమైనవి, బ్రిటీషువారు తాము అనుకొన్నంత దుష్టములుకారని, తాము సులభముగ సంపాదించగలవని తలచిన విజయమును రాకుండ బ్రిటీషువారు చేసినారని. జర్మను అధికారులకు బ్రిటీషువారివై తగనికోపము.

రాజకీయ అపరాధిని పట్టుకొనుట

కలకత్తా ఏప్రిల్ 15:—నిన్న సాయంకాలము ఘోరమైన పోలీసువారు ధారణీపార్ డే అను రాజకీయ అపరాధిని పట్టుకొనిరి. ఇతనివిషయమై పోలీసువారు యిదివరకే ప్రకటించియున్నారు. ఇతనిని అనేక బందిపోటు సేనముల సందర్శనములో అరెస్టుచేయబడినట్లు వచ్చినది. ఇతనిని కలకత్తా బోజారులోని ఒకయింటిలో పట్టుకొనిరి. సోదాహరణక ముందే ఇతడు విషపుమాత్రలను మింగెను. స్పృహతప్పి పడి పోయెను. ఆపపత్తితీసికొనివేర్చిరి. అక్కడ చనిపోయినాడు.

కోక్తెనును దొంగతనముగా అమ్ముట.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ ౧౫:—అలహాబాదులో చొక్కాలు మొదలగువానిని కుట్టించుటకు పెద్ద కంపెనీవెట్టిన చీనాదేశీయుడు, వానినొకరు కోక్తెనును దొంగతనముగ అమ్మి, వీరిని అలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారించి యజమానికి 4 సెలల కడపైరు, 400 రూపాయల జరిమానా, నాకరుకు 8 సెలలపైరు, 50 రూపాయల జరిమానా విధించెను. వీరు కోక్తెనును చాలకాలమునుండి దొంగతనముగ అమ్ముచుండిరి. పోలీసువారు ఒక సభాసభ్యులకు నవాబుజేషము వేసి కోక్తెనును కొనుటకు పంపి మారుజేషముతోనున్న సభాసభ్యులకు తరులపాకులను నవాబును చీనావానితో కలిపి తేనీటిని త్రాగును అతడు చూపుచున్న అనేక రకములగు కోక్తెనును చూచుచుండెను. ఇంతలో పోలీసువారు గుంపుగా వచ్చి చీనావానిని వారి నొకరును అరెస్టు చేసిరి.

ఫీల్డుమార్షల్ లు సర్ జూను ఫ్రెంచిగారిజాబు.

న్యూసాఫర్ గుర్తుము.

జనరలు హైగుగారి సాయుధ్యమును వెల్లెగొనట. లండన్ ఏప్రిల్ 14:—ఫీల్డు మార్షల్ సర్ జూను ఫ్రెంచిగారి క్రిందజాబును వ్రాసిరి:—నేను చెప్పే విషయములలో న్యూసాఫర్ కువద్ద మనకు కలిగిన విషయము చాల ముఖ్యమైనది. జనరలు సర్ డగ్లసు హైగుగారి నాకు కత్తుకొనిందన్న మొదటిసేన జర్మనులను ఎదిరించినది. ఈ సేనకు సాహాయ్యముగ పెద్దపెద్ద ఫీరంగులు పంపించబడినవి. మును, ఆక్వికసేయు, రిజర్వులోనున్న పదాతీసేయువీరి

సాహాయ్యముచేయుటకువెల్లెనవి. కనకసేయు, భారతీయుసైనికులును ఆ ప్రతిపాదనార్థమును, పరాక్రమమును చూపి పోగా డుటలకు నడుముకలిగినది. అయినప్పటికిని జనరలు హైగుగారు వైపుననున్న సేనలను వదలించుటకును జర్మనులు ఓడిపోయిరి. వీరు సాయుధ్యముతో సేనలను వదలించి దీనివలన వీరు క్రియాశక్తికల నాయకులని వ్యక్తముచున్నది.

సెయిటా ఇలోయి యుద్ధము

27 వ డివిజను సెయిటా ఇలోయి తూర్పుభాగమునందున్న కందకములను రక్షించుచున్నది. ఈసేనమీద యాప్రిల్ 14 వ తేదీని జర్మనులు అకస్మాత్తుగ పడిరి. ముందునందుట వలనను, పొగ గ్రమ్మి కనుపించు పోవుటవలన ఈ రెంటిని సుండుచేసికొని జర్మనులు చాల ఫీరంగులను నెట్టెను. వేళ్ళ సాయంకాలము 5 గంటలకు అకస్మికముగ ఫీరంగులనుండి గుండ్రను చేయ నారంభించిరి. రెండు ముందుగులునుకూడ ప్రేల్చి వేసిరి. అకస్మికముగ యుద్ధము ప్రారంభించుటవలన, గండ్రగోళము బయలుదేరినది. ఇందువలన జర్మనులు సెయిటా ఇలోయిని పట్టుకొన గలిగిరి. కాని కొన్ని గంటలలోనే మన సైనికులు పట్టుదలతో తిరిగి జర్మనులకు ఎదిరించి పోగొట్టుకొనిన ప్రదేశమును తిరిగి సంపాదించిరి. ఈ పోరాటములో 5-వ సేన చాల ప్రార్థనమును పట్టుదలను కనుపరచినది. అనేక కారణములవల్ల, ఫీల్డరీ సెలాభరన సాధ్యమునంత త్వరలో జర్మనుసేన ముందు ప్రోసికొనిపోయిన గాని వీలులేదని నాకు తోచినది.

ఇందుకు ముఖ్యముగా కారణములేమనగా, మొత్తము మీద మిత్రమండలివారిసిలి బాగుండుట, ముఖ్యముగ ముందు ముందుకు నెట్టుకొని వచ్చుచున్న జేవరల్ హిందెస్ బర్గుగారి జర్మనుసేనను రషియనుల వైపుకు కొట్టగలుగుట బ్రిటీషు సేనా ముఖమున జర్మనీవారిబలము తగ్గిపోవుట, పోకుండ ఉంచగలిగినన్ని జర్మనుసేనలను మును ప్రాన్ను వెట్టియు యుద్ధరంగములలో ఉంచి రషియాకు సాహాయ్యము చేయవలసినవ్యుట. ఆ గ్రామములో నుండే సేనలోను ఫ్రెంచిసేనలకూడ యందుకు సాహాయ్యముచేసినది. గజగట్ట వడకించుచులిలో కందకములలోనుండి పోవలసిన మన సైనికులకు శత్రువులమీద పడి తరుషులైనను ఉత్సాహము కలిగించుట అన్నిటికన్న ముఖ్యముగానుండెను. న్యూసాఫర్ వద్ద మూడు రోజులయ్యుద్ధమునందు మనసేనలో 190 మంది ఉద్యోగులు 22,87 మంది సైనికులు చనిపోయిరి. 859 మంది ఉద్యోగులకు 8174 మంది సైనికులకు దెబ్బలుతగిలినవి. 28 మంది ఉద్యోగులు, 1728 మంది సైనికులు ఆకాపకపడవలెనయినారు. కాని మనకు కలిగినఫలితము చాల గొప్పది. శత్రుసేనలో అనేక సేనలను యుద్ధభూములో చనిపోయిరి. దెబ్బలు తగిలిన సైనికులను 12000 లకువైగా వైశ్ణవాడ తిసి కొని వెల్లెనట్లు మాకు తెలిసినది. 80 మంది ఉద్యోగులు 1657 మంది సైనికులు మనకు ఖైదీలుగ చిక్కినారు యుద్ధములో నన్నమైన ఉద్యోగులను సైనికులను మనము యుద్ధము ఆయిపోయిన కొద్దిరోజులలో పూర్తిచేసితిమి.

ధయంకరముగు తుపాకులతోను, ఫీరంగులతోను ఇతర ఆయుధములతోను, నిండియున్న ఈకాలములో నాగరక దేశములు చేయు యుద్ధములో జననవ్వును వివరముగ కలుగుట తప్పనిది. ఏమాత్రము ఏమరుపాటు కలిగినను శత్రువుల అగ్నిబద్ధమునకు ఎత్తుగా నిలచినను వేలకువేలు నాశనమగుదురు. శత్రుసేనలను మీదపడవడ ఆపుటకు ఈకాలములో ఉపయోగించు శక్తికంతములగు ఆయుధములు చాల సాహాయ్యముచేయుచున్నవి. ఈకాలములో యుద్ధములు చాల కాలము జరుగుటకును, ప్రాణనష్టము వివరముగ కలుగుటకును ఈ ఆయుధములే కారణము. యుద్ధము చాలకాలము జరుగుటకు వేయుటకును వివరముగ జూపేము కలుగకుండ చేయుటకును ఒక్కమాత్రము కలదు. ఫీరంగులను వేయుసేన దిట్టమొడిగిన ఆ తేరిగిగను ఉంచవలెను. ధిరంగులు మంచి శక్తికంతమైవి ఉంచవలెను. తక్కువంత మందుగుండు సాహుకు కావలెను. ఇందుగుండు సాహుకు ఖర్చునెట్లు విషయముగా ఫీరంగులకు నాయకులకు స్వాతంత్ర్యము నియ్యవలెను. కొద్దికాలములో మహాకాల్మయులను సాధించుటకు యాభద్ధతని మించిందికొకటి లేదు. నా ఆభిప్రాయము. మార్చి నెలొంధ...లో సేలతరి, ఎండకక్కగా వాసి గుండు శత్రుసేనలపంపును బంధించుటకు ములభమునది. మేము న్యూసాఫర్ వద్ద శత్రువులతో ప్రేక్షకముగా వాడుటకు న్యూసాఫెలును పట్టుకొని మనసేనకు, గాగ్రియమునకు ఉత్తమును నిలుపవలెను ఉద్దేశమేకాణము. గాగ్రియ నునకు ఉత్తరమున పెద్దపెద్దయిండ్లు, తోటలు, పెద్దగోడలు ఉండెను

శ్రీమతే దేవదేవిగారు సాహిత్యము చేసినది అక్కడ ఉంది. శ్రీమతే చాయినది తెలుసువరకు వ్యాపించి యుండదు.

యధాప్రకారము.

మార్చి 10 వ తేదీ ఉదయము 7½ గంటలకు యధము ప్రారంభమైనది. యేర్పాటులన్నియు చేసికొని తీవ్రముగ ఫిరంగులను వెట్టి కొట్టవారంభించిరి. ఉత్తరభాగపు చివరనుండి పట్టినట్లు చాలాగా ఇదివరకే సినవి. 23, 25, బ్రిష్టులు గ్రామమునకు వాయవ్యభాగమునందున్న కందకములలోని బృహదల నెదిరించినది. న్యూపాపలు దక్షిణభాగమునందున్న కందకములమీద ఘోరములను 25 బ్రిష్టులను పడినవి ఇక్కడ బృహదల యేర్పాటు చేసికొనిన ముందర్థి లకంచెలు మున్నగునవి మరఫరంగిగుండ్లవలన నిద్రవరకే వ్యసంపానవి. వీనిని వైసినట్లుకొనినవి. అడ్డకట్టబడిన కంచెలవలన, 28 వ నేన ముందుకు వెళ్ళుటకు సరిగ్గా కలిగినది. ఈకంచెలు సరిగ్గా గట్టబడలేదు. ఈలోపున, మరఫరంగులు న్యూపాపలమీద గుండ్లను వేసి వారంభించినది. 28-29 నిమిషములకు పరాతిసేన ముందుకు వారంభించినది. 25-వ నేన తూర్పుభాగమునకును, ఘోరములను, ఈ భాగ్యభాగమునకు ప్రోవోకొనబోయి, గామములలో కొంతభాగమునకు పట్టు కొని, పీకపడిరి. 28-వ నేన ముందుకు వెళ్ళలేక పోయినది. మిడిలు సేన, స్కాట్లాండు రైఫిలు పలములకు చాలవత్సము కలిగినట్లు 22-వ నేన కత్తెనంతయు ఫిరంగుల సాహిత్యములవలన ముందుకు వెళ్ళి 11 గంటలకు పట్టుకొని గ్రామమునకు పట్టు కొనినది.

మేము గ్రామమును అగ్నివృక్షము కుడిమిందుటవలన జర్మనుకు సాహిత్యము చేయుటకు ఏకైక ప్రసంగం సేవచ్చుటకు వీలులేకపోయినది. క్రొత్తసేనలను అక్కడకు తెప్పించుటకు ప్రయత్నములు చేసినట్లు ఉంగ్లీషు సైనికులట్లు చేయుటకు వీలులేకుండ చేసినట్లును మనకు తెలియగ చిక్కినవారు చెప్పినారు. మేము ముందుకుపోయిన ప్రదేశములలో వెంటనే ఫిర పడితిమి. న్యూపాపలకు మాకు చిక్కినవారితో జర్మనులు తీవ్రముగ పట్టుకొనుచు, కురిపించుటవలన మన పరాతిసేన చెదరి పోయినది.

ముందున్న సేనలను, వెనుకనున్న సేనలను వారలవచ్చు తెల్ల పోషకాన్ని జర్మనులు తెగట్టిరి. న్యూపాపలను బలవరచి ముందుకు వెళ్ళుట క్లిష్టకారణములవలన. వెంటనే వీలులేకపోయినది. జర్మనుల పోగుగారి ఉత్తరపును బాగ్రత్తో పరిపాలించినవారును, న్యూపాపలపునాయకుడు రిజర్వ్ సేనను వెంటనే యధములో దింపిను ఈ అలగ్యము కలిగియుండదు. మధ్యాహ్నము 3-50 గంటలకును ముందుకు వెళ్ళుటకు వీలు లేకపోయినది. 25-వ బ్రిష్టు శత్రువుల ఫిరంగిగుండ్లవలన బాధ తీసికొనుటలోకూడి, ముందుకు వెళ్ళి నడికాని, తరువాత జర్మనీవారి ఫిరంగిగుండ్లవలన ఆగిపోయినది.

వైస్రొయియాల్ర

నంగరాష్ట్రమునకు పోరంగజిల్లా 8 నెలలనుండి ప్రతి శనివారమున ఉధృచ్ఛమున కృత్రిమములను వెక్కిరించి గుంపుగూడి రాజమృగములగుండు పోలీసు సేనలను పోవు పద్ధతి వీడ్చినది. ఇందువలన పోలీసువారికి కలుగు లాభ మేమో తెలియదుగాని ఇట్లు వైస్రొయియాల్ర రాజమృగముల యందు స్వేచ్ఛన సంపదించుటవలన ప్రజలనీటికి భంగముకలుగుట మాత్రము నిశ్చయమిట్లున్నది. వీని విషయమున విద్యాభ్యాస ఉపాధ్యాయులు మున్నగు వారు వ్రాసియున్నారనియును దొరికినము వారిట్టి స్వేచ్ఛాసంచారమును నివారించు దగుననియు నొక విశేష ఆమ్రుత బాహుళ్యపత్రికకు వ్రాసెను.

ముగ్గుపెట్టుకొనుటవలన సంలువ్యాధులంకురించుట

ప్రాణాప్తమును కలిగించుట.

పొకనీకార్యము గ్రామమున మార్చి 16 వ తేదీన మే అలగ్యుండవలకున్నానను 10 సంవత్సరముల ప్రాయముగల బాలికపుత్రినొకరిని. అంతకు పూర్వముకే పక్షమునకుండు ముఠముక బాలికగూడ మృతికొందెను. వీరుపురుగుగూడ నొడవినెడ మచ్చలకులుగుటతో బయటకే జ్వరవ్యాధివలన నేనెపోయిరి. ఈరెండవపిల్లకు సోమవారమునాడు కాళ్ళపేజునో వ్యాధి ప్రారంభించినది. ముగ్గువారమునాడు తెల్లవారుగుండ్లలోనెపోయెను. ఈపిల్లసోదరుడలో నొకడు సైనికుడుగా నుండెను. అదిదేశీయ సైన్యపుచ్చుకొని ఇంటికేవచ్చెను. అతనికి పోడయంబడికనుగూడ ప్రేమగలవాడన తగినామెను మున్ను తెల్పబోయెను. అమృతవలననే విషక్రిములా మే శరీరమున వ్యాధింపించినది మరల విచారణయందు కాన్పువైద్యుడునడిచెను. బొంబాయి (కోవికలు)

హరిద్వారమున శ్రీయుత గాంధీగారు.

ఈ నెల 8 వ తేదీన శ్రీయుత గాంధీగారు ధర్మపత్ని ద్విత్వములయి కుంభమేలోత్సవాధ్యక్షము హరిద్వారమునకేరి. అతడు కాంగ్రీసుకుల బ్రహ్మచారు లాభుణ్యదంపతులకు స్వాగత మొసంగిరి. విద్యావత్ మహేశ్వరణ సింహగారు బ్రహ్మచారులతో గూడ నెదురువోయి యాదంపతులను గొనివచ్చిరి. బుబాధురీ బ్రహ్మచారి స్వాగతోపన్యాసమును సమర్పించెను. మేమువిధేయులమై మిహిలోపదేశము సరించుచు మిహిపాదసాన్నిధ్యమును చేరితిమి. దేశము మిహంకనే చూచుచున్నది. మిహుచరించుచున్న పవిత్రమార్గమున సంపరిపగల యోగ్యత మాకు గలిగినచో మేముధన్యులమని తలంచుచున్నాము. మిహుచేమోజ్ఞమున నాత్మాచూతి చేసితిమో ఆజన్మమున చేరగలుగుటయే మహాద్వైషము. నీతి ధర్మవివాళమే భరతవర్ష పతనసోతుకని మావలెనే మిహుగూడ తలంచెదరని నమ్మెదము. జాతీయకుటుమాలికును సుమృతకార్యభావయే ప్రధాన సూత్రము మిహివముతో మాగురుజనులగూడ కేకీ ఛించి యంచులకు చేరుగల సేవసేయుచు చాలవర కభివృద్ధి గలిగించినారు. మా గురుకుల్ విశ్వవిద్యాలయమున విద్యాప్రదాన మార్గభాషా మూలకముగనె యొసంగబడుచున్నది. మిహి సన్నిధానము సమత్వావకము. మిహు కార్యాచరణమునకు తమ విధానమును నిర్దేశించ నర్హులు. మన పరిచయము దివిసాభివృద్ధిసంధ్యుగాక. మాతృదేశస్థితి యుత్తమాత్తమగుగాక పరస్పర విశ్వాసప్రేమా ప్రవాహము వరదవారుగాక. దేశమందు మరల నొకసారి మాత్రోజ్జ్వలత యధ్యుచ్చించుగాక. అను ప్రార్థనముతో సుపన్యాసమును బ్రహ్మచారులు ముగించిరి “ప్రేమా మృతమును నావైరిలుల పన్నించుచున్న మహాత్మజీగారికి నేనెంతయును కృతజ్ఞుడను. భరతఖండమున నేను ముఖ్యముగ భజింపవలసినవారిలోఒకడనుగాను నాకెరిగించిన మువ్వకు పురుషశ్రేష్ఠుల యందును మహాత్మా ముఖేషీరాంగా లొక్కరగుటచే నేను శ్రీవారి పాదసంధ్యున్నామే హరిద్వారమునకు వచ్చితిని. ఈబ్రహ్మచారులు దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులకు చేసిన ధనసహాయమున కెంతయును వందనీయులు. బాలురీగురుకులముల సందర్శించి నపుడు మిహుచారిని ప్రేమావృష్టిచే దనిపించుటకు నేనుమరింత కృతజ్ఞుడను. నాగురుకులయాత్ర సార్థకమైనదని మహాత్మజీగారు నన్నొకలేఖయందు సోదరాయన సంబోధించుటవలన నేనుపావనుడనైతిని. నేనట్టిపాద్యమున కర్హుడనుగ చేయబడునట్లు మిహందరనప్రార్థింపగోరెదను. 28 సంలు మాతృదేశమునెదవనియుండి నేటికి మరల వచ్చితిని. నేనుపదేశ మొసంగజాలను. నేనుపదేశాధి నై వచ్చితిని. మాతృదేశనే పరతంతులగు వారందరును నాకు పూజనీయులు. నేను మరల విదేశములకేగను. నాసోదరులలో నొకరుగలిగించిరి. నేనుపదేశము సరించుచున్నాను. మహాత్మాజీగారుసోదరునిపానము నలంకరించి నాయందు సోదరవాక్య్యమును ప్రసాదించవలెనని కోరుచున్నాను. బ్రహ్మచర్య ప్రభురీటులారా! మిహుశేతుమే సార్వజనికమగు నాశేతుము. మనయుద్ధయమును సర్వేశ్వరుడు సఫలమొనరించుచుగాక” యని శ్రీయుత గాంధీగారు నడిచిరి. (దేయిలిపోవు)

SIND.

Murdering a Sister.

KARACHI, April 14.

A SINDHI villager in a fit of anger smote his sister with a spade and killed her on the spot. He was sentenced by the Sessions Judge at Karachi to seven years rigorous imprisonment. He appealed against the "severity" of the sentence, with the result that the Judicial Commissioner has enhanced the sentence to transportation for life, because of the unmitigated brutality of the crime.

BOMBAY.

A Transport With Wounded Arrives.

BOMBAY, April 14.

A transport with wounded and invalided soldiers arrived in Bombay to-day from the Suez.

LATEST TELEGRAMS.

The Neuve Chapelle Victory.

SIR JOHN FRENCH'S DESPATCH.

General Haig's Abilities Praised.

LONDON, April 14.

A despatch from Field Marshal Sir John French dated April 5th says:—The event of chief interest and importance is the victory in battle of Neuve Chapelle. The main attack by the first army under General Sir Douglas Haig was supported by a large force of heavy artillery division of cavalry and some reserve infantry while holding attacks were made along the front of the second

army under General Sir H. L. Smith Dorrien. The success attained was due to the magnificent bearing, the indomitable courage of the fourth and Indian Corps. Yet I consider that the able and skilful disposition of general Haig contributed largely to the defeat of the enemy. The energy and vigour with which general Haig handled his command show him to be a leader of great ability and power.

Another Action.

East of St. Eloi.

Another action of considerable importance was the German surprise attack on march 14th against the twenty-seventh division holding trenches east of Saint Eloi. Much artillery was concentrated here under cover of mist and a heavy volume of fire was suddenly opened upon the trenches at five in the evening. There were also two mine explosion and the confusion owing to the suddenness of the attack enabled the Germans to capture Saint Eloi. In a few hours well-directed and vigorous counter-attacks in which the fifth corps showed great bravery and determination restored the situation.

Offensive Action Necessary.

Field Marshal French explains that at the end of February many vital considerations induced him to believe that a vigorous offensive should be carried out at the earliest movement.

The most important reasons were the general aspect of the allied situation, particularly, the marked success of the Russians in repelling the violent onslaughts of General Hindenburg and the apparent weakening of the enemy on the British front and the necessity of assisting the Russians to the utmost by holding as many hostile troops as possible in the Western theatre. The efforts of the French forces at Arras and in Champagne were to that end, and perhaps the most weighty consideration of all was the need of fostering the offensive spirit among the British troops after their trying and possibly enervating experience during the severe winter in trenches.

The Casualties.

The losses in three days fighting at Neuve Chapelle were 190 Officers and 2,337 men killed, 359 Officers and 8,174 men wounded and twenty-three Officers and 1728 men missing but the results attained were wide and far reaching.

The enemy left several thousand dead on the battlefield and we have positive information that upwards of 12,000 wounded were removed northeastward and eastward by train. Thirty officers and 1,657 men were captured all deficiencies among the British Officers and men were made good within a few days of the battle.

The Wastage and Heavy Losses of Modern Warfare.

Field Marshal French emphasises that in war to-day between civilized nations armed to the teeth with deadly rifle and machine guns heavy casualties are absolutely unavoidable and slightest, undue exposure means very heavy toll. The power of defence with modern weapons is the main cause of the long duration of the present-day battles and mainly accounts for such a loss and waste of life. These can, however, be shortened and lessened if the attacks are supported by the most efficient and powerful force of artillery available, but an almost unlimited supply of ammunition is necessary and most liberal and discretionary power in its use must be given to artillery commanders. I am confident that this is the only means by which great results are to be obtained with minimum loss.

The Object of the Main Attack.

The Field-marshal describes the drying of the country and the brighter weather early in march as greatly lessening the difficulties of offensive and proceeds to give details of the battle saying that the object of the main attack was the capture of Neuve Chapelle and the establishment of a line as far as possible forward just northward of the village there were a few big houses with walls, gardens, and orchards and here aided by numerous machine guns the enemy had established a strong post, which flanked, approaches to the village Bois Du Biez. It also influenced the course of operations southward.

The Battle Opens.

The battle opened at half past seven in the morning of March 10th by a powerful bombardment which was well prepared and very effective except at the extreme northern portion at 8.5 in the morning. The twenty-third and twenty-fifth brigades assaulted the German Trenches north west of the village while the Garhwal brigade assaulted the trenches southward of Neuve Chapelle. The Garhwal and twenty-fifth brigades carried entrenchments, the wire entanglements being almost entirely demolished by our shrapnel. The twenty-third however, was held up by entanglements which had been insufficiently cut, meanwhile, the artillery was bombarding Neuve Chapelle and infantry advance at 8.35 continued. The twenty-fifth and Garhwal pushed eastward and north eastward respectively and got footing in the village. The twenty-third was unable to progress and heavy losses were suffered especially by the Middlesex and Scottish Rifles but the progress of the twenty-fifth turned the southern flank of the enemy's defences in the front of the twenty-third and this combined with powerful artillery support enabled the twenty-third to advance and by eleven the whole village was in our hands.

A wall of Fire.

The artillery had completely cut off the village and surrounding country from any German reinforcements by a curtain of shrapnel and prisoners subsequently reported that all attempts at reinforcing were checked. We immediately consolidated the positions won. Considerable delay occurred after the capture of Neuve Chapelle owing to the disorganisation of the infantry by the violent nature of the attack and cutting of telephones between front and rear. Field Marshal French expresses the opinion that delay would not have occurred if General Haig's clearly expressed order had been more carefully observed and difficulties might have been overcome earlier if the commander of the fourth corps had been able to bring reserve brigades more speedily into action. Further advance did not commence before 3.30 in the afternoon. The twenty-first brigade was able to form up in open on left without a shot being fired at it and made good progress but was subsequently held by machine gun fire from houses and defended works opposite the right of the twenty second brigade.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

33,000 Women Registered for War Service.

LONDON, April 14.
It is officially stated that up to March 31st thirty-three thousand women registered for war service.

The "Wayfarer's" Troubles.

LONDON, April 14.
A telegram from Queenstown says that an explosion on the "Wayfarer" smashed the wireless apparatus buckled after deck and set light to a large stack of hay which burned fiercely till extinguished. One boat capsized as it was being lowered into the water and two firemen were drowned. The Captain remained alone on the ship, which was fast settling. The crew worked the pumps till the appearance of ships coming to the rescue. Towing was most difficult owing to gale and heavy sea.

The House of Commons Reassembles.

LONDON, April 14.
The House of Commons reassembled to-day. Mr. Harcourt intimated that there would be no imperial conference this Year but the dominions would be most fully consulted regarding the terms of peace.

Fixed Rates of Discount.

LONDON, April 14.
The "London Gazette" states that from April 14th Treasury Bills for three, six or nine months will be issued at fixed rates of discount. Financial writers say that this means practically an unlimited issue of bills and a most important departure in financing the war. They say it should provide the Government with all necessary resources for a considerable time; therefore the early issue of a new war loan is improbable.

Output of Munitions.

Strong Committee Appointed by Government.

LONDON, April 14.
The London "Times" states that the Government has appointed a strong committee with full powers to deal with the whole question of the organisation of the output of munitions. The committee will be representative of the Treasury, War Office, Admiralty and Board of Trade. Mr. Lloyd-George is Chairman. The first meeting was held to-day. No definite decision was reached on the drink question.

THE New Armies.
Their Excellence.

ALLAHABAD, April 14.
The London correspondent of the "Pioneer" cables:—The British Army is a very powerful instrument to-day, both in men and guns. The motor machine gun batteries have proved a success and have attracted excellent officers and men. The musketry of the new armies is very fine, and the School of Musketry at Bisley has turned out 200 Officers and 800 non-commissioned instructors.

Satisfactory Recruitment.

Recruiting is satisfactory. The Royal Fusiliers have just completed their 15th Battalion for service abroad. They have thirty-five battalions all told. Several regiments now exceed thirty. The London regiment of Territorials has sixty-two battalions, half of which are abroad.

FRANCE.

The French Capture a Village.
Furious Hand-to-Hand Fighting.

LONDON, April 13.
PARIS.—Details are published of the capture of the village of Gussainville between the Meuse and the Moselle in the afternoon of April 4th. Without warning the French artillery opened a terrific fire on the enemy's positions in and around the hamlet, and a company of infantry in two successive bounds drove the Germans from the trenches into the village. Another company vigorously attacked their flank and reached the middle of the village. An anxious moment followed when a German reserve company came to the assistance of the detachment surrounded in the village, and attempted an enveloping movement. The enemy in the houses resisted desperately, and it was imperative to finish them before fresh reinforcements arrived. An officer at the head of thirty men led an assault. They were twice obliged to throw themselves flat on the ground to avoid a murderous hail from quick-firers before, in a magnificent spurt, they captured the first house. Encouraged by their success, other sections were brought up which completed the work of capturing the houses. Furious hand-to-hand struggles took place, but by nightfall the whole of the village had been captured.

A Paris Communique.

LONDON, April 14.
PARIS.—A Communique says there is nothing to report except that a zeppelin threw bombs on Bailleul. They missed flying ground but killed three civilians. Two German aeroplanes were forced to descend elsewhere and aviators captured. Another was brought down northward of Verdun near our lines. An Aviator was wounded.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Russia's Financial and Economic Conditions.
A Rosy Picture by the Minister of Finance.

LONDON, April 13.
The Russian Minister of Finance, in an interview, drew a rosy picture of the financial and economic conditions in Russia. He said the people do not feel privations from the war owing to the Government allowance to the families of soldiers, which in many cases are greater than wages. Consequently many look on the war as a peculiar godsend as putting money in their pockets. The prohibition of vodka has also helped to promote prosperity. The money formerly wasted on drink is being either spent on necessities or saved. Savings deposits have increased by a hundred percent. Abundance of grain is available which should command good prices when foreign markets are opened, as is shortly to be expected. The Minister explained that the recent increase of thirty percent in the customs was intended partly to replace the loss of revenue due to the prohibition of vodka. It is not believed that it will interfere with foreign trade. On the contrary it is expected that there will be an important development in this quarter which will replace the trade formerly in German hands.

BELGIUM.

The Relief Ship "Harpalyce."
Torpedoed After German Guarantee of Safety.

LONDON, April 13.
The Captain of the Relief Ship "Harpalyce," which was torpedoed by the Germans, publishes a certificate from the German Minister at The Hague guaranteeing the safe conduct of the vessel.

LAHORE, April 14.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on April 13th:—The "Daily Telegraph's" Rotterdam correspondent is officially informed that the "Harpalyce," when torpedoed without warning, was carrying a safe conduct signed by the German Minister at The Hague, and the words "Belgium Relief Commission" were painted on the side in large letters.

TURKEY.

The Dardanelles.
Entered for Scouting Purposes.

LONDON, April 14.
TENEDOS.—H. M. Destroyer "Renard," on Monday, entered the Dardanelles for scouting purposes. She sailed at full speed for over ten miles up the Straits, probably further than any of the ships have hitherto gone. She was subjected to heavy fire, but was not hit. H. M. Battleship "London" followed and drew the fire of most of the batteries on the Asiatic side, especially of howitzers behind Erenkeui, but the European side was quiescent. It is possible that the Turks have withdrawn part of their artillery here in order to mass it quickly at any spot the allied armies choose for landing.

A Battery Bombarded.

A Battery was bombarded by the "Triumph" on Saturday, and it is apparently out of action.

The Weather.

The weather is rainy and murky, aerial reconnaissance being hindered.

AUSTRIA.

The Position of the Enemy.

LAHORE, April 14.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on April 13th:—A Petrograd communique states that the enemy hold the height 992 since Friday, while the Russians retain Kozimwa. It mentions fighting on the line running north-eastward therefrom, indicating an endeavour of the enemy to turn or pierce the Russian left.

Austrian Offensive.

One paper here states that the Austrian offensive has reached Stryj, but neither Russian and Austrian communiques nor the papers' own telegrams confirm this.

Operations in the Carpathians.
Directed by the German General Staff.
The Kaiser Commanding.

PETROGRAD, April 13.
The German General Staff has taken over the direction of the battle in the Carpathians. It is believed that the Kaiser is commanding in person from the rear of the Austro-German lines. Five independent Austrian Armies are operating against the Russians, who are more and more threatening the Hungarian plains.

NEW ZEALAND.

A Conference of Colonial Premiers.
New Zealand Declines Australia's Invitation

LONDON, April 14.
A message to the "Times" from Wellington says that the Premier has cabled to Mr. Fisher, declining an invitation to a conference of Premiers owing to the seriousness of the imperial crisis and the necessity for attending to preparations for the session.

UNITED STATES.

Bitter Complaints from Prisoners on the
"Kronprinz."

LONDON, April 14.
WASHINGTON.—The Captain of the "Kronprinz Wilhelm" has requested that the vessel be examined and an estimate given of the time required for repairs. The British prisoners on the "Kronprinz" complain bitterly of their treatment. They were fed on rice and sour

TELEGRAMS.

bread when their captors had meat. At six every evening the blackhole without lights. The declare that they intend to go to the man.

The German Note.
New York Press Denunc.

LONDON.
The New York press continues its vigorous attack on Count Bernstorff. The "Sun" says that not only offensive or more arrogant has emanated from him, but that the "Tribune" expresses the opinion that the storff is trying to force the United States Government to ask for his recall. The "Times" suggests that Count Bernstorff's plight is so desperate that she is ceasing to regard diplomatic courtesies.

United States' Sharp Reply.

A message of the "Daily Telegraph" from Washington states that the United States has made a sharp reply to the German Note which protested against the supply of armaments to the Allies. The United States Note emphatically declares that the stoppage of shipments would be an unwarranted breach of neutrality, also unconstitutional.

The Peace Talk.

President Wilson's Statement.

LONDON, April 14.
WASHINGTON.—Commenting on the report that the Pope was desirous of supporting any move which the United States might make with a view to peace, President Wilson said there had been frequent intimations of this character, but no formal communication had reached him. There was no basis for the report that the United States had been informed of the terms on which peace might be made.

U. S. and the Chino-Japanese Position.

LONDON, April 14.
WASHINGTON.—President Wilson has denied that the United States has informed China that the latter could not rely on the moral support of the United States in negotiation with Japan. President Wilson predicted that the views of the United States regarding Japan's demands would be satisfactorily met.

GERMANY.

Progress of Allies.
The German Problem.

ALLAHABAD, April 14.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—General progress of the Allies continues to be satisfactory and further important points have been gained in the new offensive. The German problem is to find men enough to hold Belgium and northern France and to keep Russia in Poland and fight in the Austrian line in the Carpathians.

Germany's Difficulty.
Its Value to the Allies.

SIMLA, April 13.
The following has been received in Simla from England:—
The "Time's" points out that to the Allies in the West the value of the vigorous Russian movement lies in the fact that the Germans cannot now afford to neglect the menace on their Eastern frontier. The plan of comfortably containing Russia while the Western Allies are disposed of is now seen to be finally untenable. The Germans cannot now continue to fling army corps from front to front, but must prepare to fight desperately on both the fronts.

Biplane Brought Down.
Aviators to be Interned.

LONDON, April 13.
AMSTERDAM.—The "Telegraph" reports that a biplane believed to be German has been brought down over the district of Goes by rifle fire. The two aviators will be interned.

German Minister to China.

LONDON, April 14.
BERLIN.—The "Lokalanzeiger" states that Rear-Admiral Hintze has been appointed German Minister to China.

German Decoration for the Sultan.
The Iron Cross.

AMSTERDAM, April 13.
General Von Der Goltz has presented the Sultan of Turkey with the Iron Cross of the First Class.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 14.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 13th April.

Russians Checked.

Considerable reinforcements of Germans and Austrians in the Carpathians have caused the Russians a momentary check. While the Russians threaten the plains of Hungary, the Austrians now threaten East Galicia. The Austrians still hold Uzsok Pass where a severe battle is now in progress and while the Russians threaten the Austrian communica-

GRAMS.

As the Austrians are attacking in the forty miles north east of the Pass, they have overrun a good deal of it.

Western Front.

The British have repeatedly attempted to break through the German line but without success. The British Headquarters reports that the front continues although our artillery is doing a significant fact that although a surprise since Neuve Chapelle, the enemy has not attempted to retaliate anywhere, but remained inactive as we have established ourselves securely on the line. Reviewing the past four months the action is a gradual weakening of the German resistance on our front. Formerly any offensive action of ours was met by an immediate counter-attack. This is the first occasion when the enemy has not replied at all. This does not mean that the resistance is collapsing but an admission that with the troops at their disposal they cannot avenge a defeat.

A Marked Change.

Apparently a marked change began to occur in the general demeanour of the German troops soon after Christmas. Previously they had been absolutely confident and extremely cheerful, but this feeling has steadily decreased. The German civilian labour is being employed to dig trenches. Men of over-military age are being used in the German Campaign. Hate against Great Britain is sedulously maintained among the troops though amongst the official gang and military party there is quite a spontaneous exhibition of rage, spite and exasperation. One failure of the secret ambitions and deep laid schemes of years is caused by the fact that the British Nation has not proved so flabby as was thought to be and has hitherto spoiled an easy victory upon which the Germans counted.

Enemy Trading.

Fresh Legislation Contemplated.

SIMLA, April 14. FRESH legislation, it is stated, is to be undertaken by the Government of India regarding enemy trading, particularly in respect to enemy subjects.

Soldiers Lawsuits.

A New Ordinance to Issue.

SIMLA, April 14. The Government of India will shortly issue a short ordinance dealing with the question of soldiers lawsuits to which public attention has been drawn. The War Ordinance will cover all points raised including the law of limitation.

CALCUTTA.

Special Wheat Forecast.

CALCUTTA, April 14.

A special wheat forecast issued to-day gives an area of 32,148,000 acres against 28,464,000 in the final revised estimate last year, being an increase of 14 per cent. The total yield is estimated at 10,293,000 tons against 9,344,000 tons last year, being an increase of 23 per cent. The yield is estimated at 717 lbs. or one and half quarters per acre. The condition is, on the whole, good except in Bihar and Orissa and Bengal where the wheat area is very small. The Punjab outturn is very good, and the United Provinces good, but not quite so good as expected and Bombay very satisfactory.

Further Details.

The special wheat forecast issued by Mr. Redlay Sharras to-day deals with the state of the crop upto the first week of the present month and refers to 98.8 per cent of the total acreage. There is usually no estimate between the second forecast and the final in May but this year the present special intermediate forecast has been produced by the Department of Statistics in view of the exceptional circumstances brought about by the war. The total area now reported is 32,148,000 acres as compared with 28,464,000 in the revised final area last year being an increase of 13 per cent. The total yield is 4,80,34,000 quarters against 3,89,50,000 quarters last year or an increase of 23 per cent. Taking the individual provinces the largest growth increase is reported from the Punjab the addition to the last year being 16,54,000 acres. The United Provinces is second with 8,57,000 acres increase and Central India third with 4,06,000 increase. In the yield Punjab heads the list with 39.14,000 tons, the United Provinces following with 30,82,000 tons, the yield per acre being 780 lbs and 951 lbs respectively. The yield for India now estimated is a record one even higher than the heavy crops of 1910-11 and 1911-12. The outturn per acre over the whole area will be 717 lbs or one and half quarters per acre as against 657.755, 615.727 and 768 in the five preceding years. The United Provinces and the Punjab cent in nearly fifty seven per cent of the total area of wheat. Cloudy weather has somewhat marred the prospects in the former which are nevertheless still very favourable while in the latter the crop is reported excellent. The present estimate of yield as against the final estimate last year shows seventy nine per cent increase in Rajputana, 39 per cent in the United Provinces, 33 in Central India, 25 in Bombay, and Sind, 23 in Punjab, 13 in Central Provinces and Berar, 13 in North West Frontier Province and 3 in North West Frontier province and in Hyderabad. Behar and Orissa is forty per cent lower and Bengal 37 per cent. After giving the provincial reports in detail Mr. Sharras concludes with an interesting note on the world's wheat prospects in the course of which he writes:—The chief wheat producing countries are in order of importance, the United States, Canada, Russia, India, Argentine and Australia and the chief exporting countries are in order of importance United States 4,00,00,000, Argentina 1,30,10,000, Canada 1,10,00,000 and India. Figures stated after each country are trade estimates of the exportable surplus in quarters of 480 lbs each. The focus of the world's wheat market is the United Kingdom since about 36 per cent of the total world's exportable surplus was imported into the United Kingdom on an average of

TELEGRAMS.

the last three years. In the last eight years during the months of March, April and May the Argentine crop predominated in the United Kingdom. In June Canada predominated, and India in the months of July August and September, Russia in October and November and United States in December, January and February. The Indian crop therefore is of great importance in the English market from the months of July to September. The latest available information from the international institute of agriculture at Rome, regarding the wheat crop of 1914-15 is as follows:—In Canada the area sown with winter wheat is ten per cent of the total Canadian crop, 12,93,400 acres which is 33 per cent over last year's area. In the United States the area under the wheat is sixty-six per cent of the total which is estimated at 41,24,600 acres or an increase of 11 per cent. In Italy the area sown is reported to be 1,23,50,000 acres which is 5 per cent above. In the Argentine the area under wheat is 1,54,74,000 acres which is about 5 per cent increase and the total estimated yield is 51,76,000 tons or increase of 70 per cent over last year's. In Chili and Australia the estimated yields are 6,09,000 tons and 7,90,000 tons respectively the former showing an increase of 90 per cent, but the latter a decrease of 71 per cent.

From an un-official source it appears that in the United Kingdom in March last the weather had continued unfavourable for thrashing and sowing operations which had been delayed by excessive amount of moisture in the land. Hopes of an increased area are not very promising. Returns from the United States are favourable as regards winter crop. The agricultural Department at Washington has given some interesting information about the supply of wheat in the United States at the present time. Reckoning 12,00,000 quarters over from 1913 crop the total exportable surplus to the next harvest is 4,43,25,000 quarters of which 2,62,50,000 quarters had been exported by the 30th January. This leaves it is estimated 1,83,75,000 quarters of 50,00,100 quarters more than the entire annual average export for the last five years to be drawn upon between the 1st February and the first July when the new crop will begin to be available or about 1,25,000 quarters a day. In Canada the result of the campaign in favour of increasing the grain production is satisfactory and it is predicted that the field grain production, provided the weather continues favourable, will be increased from 23 to 50 per cent. In Russia the crop reports are generally satisfactory. It is stated that even if the Dardanelles are forced some time must elapse before the exports from the Black Sea can take place to any extent because stocks at the Black Sea ports are considered light while in the interior transport is difficult owing to shortage of railway trucks. In the Argentine the estimated wheat surplus owing to bad weather in January has been reduced and now stands at 13 million quarters compared with 15 million quarters as estimated in last November. Exports of wheat from British India by Sea to foreign countries from April 1914 to the end of March 1915 was 7,06,000 tons against 12,02,000 tons in 1913-14 and 16,60,000 and 13,61,000 tons in the two preceding years.

Dacoity by Burning and Murder.

A Horrible Outrage.

CALCUTTA, April 14. An outrage by dacoits in which a woman and two children were burnt to death and another child was flung into the fire is reported to have been recently committed in Dorgabari village in the jurisdiction of the Bamna Police Station in Backergunge Dist. The gang composed of about two dozen men attacked the house and as they were forcing open the main door the men of the household escaped by the back door. The dacoits enraged at the escape of those who could give a clue to the hidden property set fire to the house. A mother with two children who could not get out the door being looked outside by the dacoits, were burnt alive. Another four year old child is said to have been snatched away from the mother and flung into the flames. The villagers collected near the house but appear to have been terrorised by the ruffians who were armed. The gang ransacked the house but could not discover the property they wanted and ultimately decamped.

The Bank of Bengal.

Its Retiring Secretary and Treasurer.

CALCUTTA, April 14

Great interest is taken in business circles of the news that Sir Loraine Dunbar is shortly retiring after 28 years service in the Bank of Bengal. Arrangements are being made by the Directors to release him by the end of May. Commenting on this the "Statesman" says:—Mr. Dunbar, as he then was, entered the Bank service in 1886. He acted as Secretary and Treasurer in 1907 and in 1908 on such occasions as his predecessor in office was absent. In April 1909, on the retirement of Sir William Cruickshank, he was confirmed in the post. During the six years of his incumbency there have been many notable events demanding the closest attention of the Directors and Secretary. Not the least of these was the war. Like every other great money centre, Calcutta was much perturbed at the outset, and there appeared to be the danger of a local crisis of greater or lesser magnitude, mainly from the abrupt curtailment or withdrawal of credits in places where its continuance had been relied on. The Bank of Bengal was able, however, with its ample resources, to allay the feeling of mistrust by offering its aid. To this action perhaps, more than to any other, can be traced to comparative calm which enabled Calcutta to dismiss the idea of any extraordinary measures for averting a commercial crisis. The Bank investments in 1907 were about a crore and three quarters while they now stand at well over six crores. Deposits other than Government deposits in the same year were about 14 crores and in recent times have been in excess of 22 crores. As regards the employment of the Bank's funds, the total of advances in April 1907 was between 12 and 13 crores against nearly 15 crores in 1914. In fact, all along the line the growth in the figures in the past six or eight years has been remarkable. It is worth noting that the largest single operation which the Bank has ever undertaken was that of last year, when it successfully tendered for the whole of the 5 crores Government loan. From many points of view it is to be regretted that Sir Loraine Dunbar should be severing his connection with the institution he has served so successfully, and that too at an age when his

TELEGRAMS.

knowledge and experience should be at their best, for he has only just completed his 50th year.

In the social world of Calcutta and in the world of sports he has lived up to the best traditions, while as an active member of the Light Horse and subsequently of the Veterans Corps he is an example of a busy man who is able to find time for everything he sets his mind to.

Alleged Receiving of Illegal Gratification.

Two Police Officers Discharged.

CALCUTTA, April 14.

Rai Lahiri Bahadur, Honorary Magistrate, Serampore, has just concluded the hearing of the case in which Babu Chuni Lal Mazumdar, Sub-inspector of Police, Serampore, and Lekraj Singh, head constable of Sheorapholi were the accused. The former stood charged with having received illegal gratification in respect of Rs. 225 from the Peshawaris arrested in connection with Sheorapholi dacoity. His Honour delivered a lengthy judgment in the course of which he said that the principal witness had not stood the test of cross-examination which revealed a state of affairs pointing to a conspiracy among the Peshawaris to put the accused into trouble. The first accused a plucked B. A., had been Sub-Inspector for 10 years without a stain on his character and the other accused had been in Government employ for over 20 years. It was ridiculous to suppose that these officers of Government belonging to the Police force should be branded for life on the testimony of a few designing and disreputable Peshawaris who had a motive for the line they had taken. His Honour gathered from Inspector Brown's evidence that the chief Peshawari moved the superior Police Officers in the matter. The evidence of other Peshawari witnesses, His Honour added, was hearsay and not admissible. Even if it were admissible in law it was unworthy as evidence. His Honour had no hesitation in finding both the accused not guilty.

A Bengal Civilian.

Gives up Alcoholic Drinks.

CALCUTTA, April 14.

Following the Anti-Alcoholic Movement started by H. M. the King Emperor Mr. Vas, I. C. S., the Dt. Magistrate of Khulna, has suspended the consumption of alcoholic liquors on his premises until the conclusion of the war.

A Proclaimed Political Offender.

ARRESTED BY THE POLICE.

Eats Poison and Dies.

CALCUTTA, April 15.

Yesterday afternoon the Faridpur police traced a young man named Dharanibar Dey, a proclaimed political offender, who was wanted in connection with several cases of dacoities to a house in Bow Bazar, Calcutta, and arrested him. Before his person was searched he managed to swallow some poison pills with the result that he speedily became unconscious. He was removed to the Medical College Hospital where he died.

UNITED PROVINCES.

Illicit Sale of Cocaine.

Chainaman Convicted.

ALLAHABAD, April 15.

A respectable Chinaman, proprietor of a leading tailoring establishment in the civil lines and his servant have just been convicted by the Joint Magistrate, Allahabad, of illicit sale of cocaine, the master being sentenced to four months rigorous imprisonment and a fine of Rs. 400 and the servant to three months and Rs. 50. It appears that the accused had been carrying on an illicit traffic in cocaine for a long time and the Police adopted the stratagem of sending a Sub-Inspector dressed as a Nawab to purchase the drug. While the disguised Nawab was chewing betel and taking tea with the Chinaman who was exhibiting samples of cocaine a police party rushed in and made arrests.

PUNJAB.

The Punjab Chief Court.

LAHORE, April 14.

Mr. H. Scott Smith who has been granted leave has been confirmed as a Judge, Mr. Shadi Lal officiates as Judge, Le Rossignol as 1st Temporary Additional Judge and Mr. Leslie Jones as 2nd Temporary Additional Judge.

The Indian Troops.

Rumours about Arrangements for Food etc.

Gwalior Maharajah's Contradiction.

LAHORE, April 14.

A letter from the Maharajah Scindia of Gwalior is published by the "C and M Gazette" in which His Highness contradicts the rumours rife in certain parts of the Punjab as regards the arrangements for feeding and clothing the Indian troops at the front. The Maharaja Sahib assures the public that the military authorities have done every thing in their power for the comfort of Indian Troops and that all arrangements for the Indian Troops were personally inspected by His Majesty the King-Emperor who made a personal enquiry and was satisfied that they were all well looked after. From his conversation with the Indian troops returning from the front His Highness is satisfied that on the field of battle European and Indian troops are on a footing of perfect equality. Of course, they had to live in trenches, but invalided soldiers had nothing to complain as regards the supply of food and other necessities even on occasions when they had to live in trenches for a whole fortnight at a stretch.

The Great Hardwar Festival.

A Catastrophe; 40 Pilgrims Killed.

LAHORE, April 14.

Rai Bahadur Harji Mal, of Peshawar, who was at Hardwar during the Kumbh Mela, reports a catastrophe which presumably occurred there yesterday. About 40 pilgrims were killed, being crushed under the crowd near Harki Pauri near Hardwar. He says that the sanitary arrangements were good and weather pleasant.

సాంఘిక వర్ణవిభజనము
నశింపవలెను.

ప్రేమానుభూతి ప్రవాహము వెల్లివిరియవలెను

కాళాంతకాళాభివృద్ధిజనమే మనదేశమునకు ముప్పుగలిగించుచుండ సాంఘికవర్ణవిభజనము (దీనినాధికవిభజన మనననదగును) ముగియకటి మనపాలిటి పెరుభూతమై దాపురించి నది ఇదిమిక్కిలి వింతయైంది. 1 ఉన్నత ప్రభుత్వోద్యోగులు 2 సంస్థానాధిపులు 3 జమీందారులు 4 ప్రాప్యియటరులు భూస్వాములు 5 శాసనసభ్యులు 6 ధనాన్వయపరులు వణిజులు 7 స్వామివారులు వైద్యులు మున్నగు స్వతంత్రవృత్తి గలవారు 8 మధ్యమ ప్రభుత్వోద్యోగులు ఉపాధ్యాయులు మున్నగువారు 9 మిక్కిలి తక్కువజీతముగల ప్రభుత్వోద్యోగులు, ఇతరవృత్తులవారు 10 విద్యార్థులు 11 కొద్దిగనిగ్నిభూభావకల్పనవారు 12 ఇంగ్లీషుభాషరాని పల్లెటూరి ధనికులు 13 ఇంగ్లీషుభాషరాని సామాన్యలగు పల్లెటూరిసంపాదులు 14 దేశభాషాజ్ఞానము కొంతగలవారు 15 కేవలము అక్షరాస్యులేనివారు ఈరీతిగా నింక నెంతవరకైన నీయాధికవర్ణవిభజనమును నిరూపింపవచ్చును. మనమందరమునూడ నొక్కసంఘములోనివారమే యైనను ఒక్కవరులనుగతచేసినవారమేయైననుఒక్కభాషను మాటాడు వారమేయైనను సమానభాషాపాండిత్యము గలవారమేయైనను సమానపరిశ్రమనిగ్నిన వారమేయైనను గూడ మనలోకందరము లక్ష్మీకటాక్షమో ప్రభుకటాక్షమో కొంత బడయగలవారమైనవో మనము తక్కినవారినందరిని మనకన్న నిక్కువలగుతలించి వారిని దూరముగ నంచ జూచుచుందుము. వారితో కలసిమెలసి యుండుట యగౌరవముగ తలంచుచుందుము. లోకవిదంబనార్థ మేనభవైన మనము వెల్లి నను గూడ ముంద్రకంపమీద గూర్చుండి నట్లు ల ఎటులనో యానాలుగు నిమిషములను ప్రాణములను బిగబట్టి కూర్చుండి లేచిపోయెదము. దీనిచేత స్వాత్మ్యమునియును కరులను నీనముగ చూచుట యనియు నుడువబడదగును. ఈ భాషము మనలో కొందరికి మాత్రమే కలదనుటకు వచ్చులేదు. ఈ భాషము లేనివారు మిక్కిలి అరుదుగ నున్నారే. ఇదిలేకుంపురుగు వలె వ్యాపించి యొకమక్కల తా లవిత్రియై పోరుచు నవకార మొనరించుచున్నది. ఎంతటి మహాదారభావముగల వారినిగూడ నీదుర్భావము కఠంబడుగ చేసికొనుచున్నది. ఇది యే సర్వాధ్యక్షులకును మూలము. దీని నడగింప వలయును. సర్వసమాన భారము నభివృద్ధిజేసిందింప వలెను. ఇప్పుడీసర్వ సమాన సామ్రాజ్యభావమునకు సంఘమునోతావులేకున్నది. ఈ శుభ్యుభాగమునోడిమాటలలోమాత్రమేకనంబడుచున్నది. ఎట్టి క్రమముందైన నవి ఎట్టిస్వల్పవిద్య నేర్పినవారియందైననుగూడ నీస్వాత్మ్యము పరిభ్రష్టమునకు లోటులేకుండనున్నది. పల్లెటూరి వారినిచూచి పట్టణవాసవృత్తులవగుమనము పండ్లిగించెదము. పట్టణవాసులను సాగరల్పముగు మన మనగరకు లందుము. ఎం.పి. పరిశ్రమిచ్చినకు మనచెంత లేఖకుడుగనుండుట తలగ్గించినయెడలని పట్టణపరిశ్రమిచ్చినను కెద్యయుక్త్యోగమును పొంద జూచిన మనము చులకనగమోచెదము. ధనాన్వయము తగ్గియున్న భారీస్వల్పమైనను ధనాన్వయపరులయెందులగలగనో సామాన్య స్వామివారులముగ నున్ననుగూడ మనము తృప్తికారదృష్టిని గనగొందుము కెద్యకెద్యల మనిపించుకొనను వెద్యయ్యోగ్యుల తోడను మహారాజులతోడను చనరులమై మెలగలిగిన మనము స్వల్లోకవాసులమే యనుకొనుచున్నాము. మన నోటిమాట కేవలముమాట విలువచేయుచు నమ్ముచున్నాము. ఎటులనైన నట్టి మనతో నొకటి చెండుసాయలు కలసి తిరుగ గలుగు భాగ్యమునుబడనిన నిరక్షరక్షతీగూడ నిర్దుండనైలిని తలంచుచుండుట సహజముగనుండ నిక నట్టి యెన్నుతగ్గితిని చేయగలిగిన మనస్థితిగూర్చి శ్రమగ నుడువదగిన దేదే బిద్య హెచ్చిన కొలది, ధనము హెచ్చినకొలది, చివరి హెచ్చినకొలది పలుకుబడి హెచ్చినకొలది, లోకము నధికమైనకొలది, నీసంఘము ఖతయును మితభాషిత్యమునుగూడ మనలో హెచ్చుచున్నది. గాని తగ్గుటలేదు. తగ్గించుట కిది సాధనములు కావాలక పోయినచిత్రిగిన సాధనము దొరకకున్నది. దేశాభ్యుదయమున కన్యక దాయకముగు నీదాయభూతమున కుచ్చాటనము సలుపుటెటుల. మహామార్గ మెటుల చేయగలము. చేయునంతవరకును మనస్థితిములేదు పరస్పరాపరాగములేదు. సామ్రాజ్యభావము లేదు. సర్వసమాన సామ్యము లేదు. మన ప్రేమానుభూతి ప్రవాహము వెల్లివిరియుటకు నిర్విరోధకముగు దారిలేదు

ఇకనెటుల, గత్యంతర మేమి? ప్రజలలో నైకమత్యమెటుల మొలకెత్తును? స్వాధ్యరూపిత్య మెటుల తలచాపును? పరార్థ ప్రాపకత్య మెటుల ప్రాప్తయెందును. సంఘసేవ యెటుల ననుకూరును. సంఘమెటుల సులభమగును. ఘనకార్యము లెటుల సిద్ధించును. అయ్యో! ఇంతయేనా! ఎన్నటికి గంతయేనా! తేరా యుత్తమ నాయకులు? తేరా సంపూర్ణస్వాధ్యక్షులు? తేరా దేశసేవా ధురంధరులు? తేరా అంధమాతా గర్భకుత్తి ముక్తామణులు? తేరా పరార్థ ప్రాపకులు? నిజ నిష్కలంక స్వాధ్య విరహిత పరమ పవిత్ర జీవితజ్యోతి దివ్య కేజి పుంజమును వెదవల్లి గాఢాంధకారమును తొలగించి ప్రజల మోక్షములను ప్రకాశవంతముగ నొనర్చగల సరపుంగవులొక్కరును తేరా? సర్వేశ్వరు డట్టివారి నొక్కరినైన నేల లేకుండ చేయను. అట్టివారిొక్కరుచాలరా? వారల ముందునకురారు. ఇట్టిస్వాత్మ్యున్న నేలతోగలవారు. ఇట్టి నిష్కలంకత్యమునేల పారదోలరు. అంధగ్రువలారా! సోదరులారా! ప్రభువులారా! జమీందారులారా! భూస్వాములారా! విద్యార్థులారా! నాగరులారా! పట్టణనివాసులారా! గ్రామనివాసులారా! మీ రాచరించుచున్న విధానము మిముగన్న తల్లియగు భారత మాతకు సంతోషకారణముగా నున్నది. మీవాగ్రంగమున నటించు వాంఛిమాత కాగ్రహకారణముగ నున్నది. ప్రేమాపరి పూర్ణవిగ్రహాదును సర్వజీవులను సమానముగ పుత్రవాత్సల్యమున నాదరించువాడునునగు జగజ్జనకునికీ కిరుకను కలిగించుచున్నది. వినుండు దయ యుంచి యిటు వినుండు. ఆత్మాభివృద్ధి కిది యనన్తదాయకము. దేశాభివృద్ధి కిది మోసకారణము. సంఘాభివృద్ధి కిది భంగకారణము. ఇహలోకసౌఖ్యమున కిది హితకారికాదు. పరలోక సౌఖ్యమున కిది ప్రబలప్రతిరోధము. మతరీయములకు వైతిక నియములకు . ఉదారభావనలకు మనస్సాక్షిప్రబోధము లకు ఉత్తమవిద్యాధ్యక్షున కార్యోద్దేశ్యములకు నీయదీ ప్రత్యక్ష విరుద్ధము. ఇది కేవలము కృత్రిమాలంకారము. ప్రయోజనరహితము. సౌఖ్యవిరహితము. కాన దీనిని పరిత్యజింపుడు. జగత్స్పృహ క్రేమయే మూలము. ప్రపంచస్థితికి ప్రేమయే జీవనము. భగవత్సేవాసంసిద్ధికి ప్రేమయే సాధకము. ప్రేమయే యపూర్వ పరార్థము. అద్వితీయమగు భూషణరాజము. అసమాన నిర్వాణ కాళలభాసురుడు నునునోహర స్వస్థితీయకూలము. జీవలోకమంతయును ప్రేమాపూర్ణము, ప్రేమాపాత్రము, ప్రేమ వార్ధిక్యమును జూంచును. ప్రేమ రుజులను తొలగించును. ప్రేమ మరణమును నిర్మించును. ప్రేమ మహాశక్తిని కలిగించును. ప్రేమానుభూతి ప్రవహింపవలెను. ప్రేమానుభూతి వగవాసమువలనను పానమువలనను మన మజరామరులము కావలెను. పరిమ పరిత్రమగు ప్రేమానుభూతి నదీ ప్రవాహమే సర్వ పాపములను నశింపజేయును. అదివ్యసదీ మధ్యభాగముననే దేవ దేవుని విశ్వాసయును వికాసిత మగుచున్నది. ప్రేమా తట్టిసి జలగవాహనమున పూతులగువారు గాని యాదేవ దేవుని ద్వంద్వంపరులు. ఆదేవదేవుని దర్శనమైనగాని పునరావృత్తి రహితమగు శానందన నరంతర సంచారభాగ్యము లభింపదు. వింటిరా-పగ- ఈర్ష్య స్వాత్మ్య- నిరసనము అపహేళ్యము- స్వాధ్యపరత్వము అహంభావము-అనునవి పూతుక సిగ్గుచులు. వానిని దరిచేర నీయరాదు. వారికి నిలువనీడ నొకంగరాదు. వాని యధికారమునకు మనము లొంగరాదు. అనగింజయంత సందర్శకన నవి యభిలము నాకరిమించుకొనును. తండ్రులారా! భ్రాతృకరులారా! సోదరిమణులారా నేడువాని ప్రభుత్వము చెల్లుచున్నది. అవిధేయనరకులనైతాండవముచేయుచున్నది. కాని నిశ్చయముగ మనము తలచితిమేని ఒక తుడిక మన వానిని తరిమి చేయగలము ప్రేమానుభూతి వాహినీ పవిత్రవామమును సృరించిన మాత్రముననే యవి పటా పంచలగును. ఎవరినై మీకుపగ, ఎవరినై మీకాగ్రహము, ఎవరినై మీ కోర్కె, మీరుపరిహాసించున దెవరి? ముమ్ములను మీరే పరిహాసించు కొందురా? తిట్టుకొందురా? సృష్టిజీవులు భారతమాతకన్న బిడ్డలేకారా? అంధమాత చెందిన అనుగు నుకులే గారా? జగజ్జనకుడుకన్న కొడుకులేకారా? పుత్రులు తండ్రీయాకృతులేకారా? అందరును భగవత్సేవకములేకారా! భేదమెందున్నది. కష్ట భేద మెదట, జాతిభేదమెదట, సాంఘిక భేద మెదట, మిత్రులెవరు, శత్రులెవరు, ఎంతయజ్ఞానము, ఎంత శ్రమ, ఎట్టిమోహము, ఎన్నియన్యమాలను కలిగించుచున్నది. చూడరా. విజ్ఞానసేత్రమును వికసింపజేసి బాగుగ చరికించరా? ప్రేమానుభూతిభివేదనమునకున కలుగు మహావాసంద్యా నోల లాడరా? దేశము నదధింపరా? అప్పుడు మీరు చేయవలసిన సాధ్యముగు కార్య మొక్కటియెన్నోగండునా? అసత్యము, అహంభావము స్వాధ్య పరత్వ అహంకారమునను పుచ్చభూతము

ప్రేమా మహాప్రవాహము వెల్లివిరియుటవలన నిలువ తావు లేక గుట్టలపాలై పోక నిలువబడునా ఆంధ్రము. ఆదిమము, సామ్రాజ్యభావము, సహకారము, సానభూతి, సమామము, బాంతి నేనా భిరతి, సంఘ కేత్ర, భూతకీర్తి మున్నగు నుత్తమములైనవి ముగియవలెనా మహాప్రవాహము క్షీణింపముల నడయంపనా? స్వాధ్యక్షి ప్రభాభ్యం; పరిపాలయంతాం న్యాయసామ్యము మహామహిమ; లోకా స్వమస్తా స్సుఖినో భవన్తు; కీర్తిహం విభరహితం; అపనా స్వధనాస్సంతు; ఓకాంతిశ్యాంతి శ్యాంతి" అని మీరు నిత్యమును సర్వ జగన్మంగళము నానించుచు నుడువు వాక్యములకు ప్రేమయేగదా మూలము. కానిని సాధకము చేయుడు. కేవలము నోటిమాటయందేగాక క్రియాయగు చావుడు. తలంచుట పలుకుట చేయుట క్షిప్రముగ నుండరాదు. అట్లుండిననే కపటవ్రస ముడించుకొనుచున్నది. అంజులకు ప్రేమ లోపముగ నుండుటయే కారణము. వికసిత పదమునో కరస్పర్శన మొందించి తోటప్రశ్నల నడుగు మాటల వలన నోట వెడలుచుండ గ భావమున వాని నాశనము చేయవలెనను తలంపు తాండవించుచుండును. మొగము చాటు కాగ నేవారి కపకారమును చేయుచుండును. ఇదియేదుష్ప్రియ. ప్రేమ యభావమగుట వలననే ఇట్టిగతిపట్టుచున్నది. ఈర్ష్యలేదు. విరోధమేదు. హరిచేయతలంపులేదు. ముకుటకు లాభములేదు. నిష్కారణముగ పరులపహాసింది కళినోక్తలాపి వారి మానసమును నొప్పించుచుండును. అని, అనందమని మనము తలంతుముగాని అందానందముకలదా? అటుల చేయునను సుఖ చేయుగాని నోట నట్టికళినోక్తులు వెడలుచుండనే మనస్సాక్షి మనలను కళినముగ నుండలింపుచుండునుగద. ఈయన్యముల కన్నిటికిని ప్రేమాతత్వమునెరుగ బండుట భగవత్తత్వము నెరుగబండుట జీవితతత్వము నెరుగబండుట కించిజ్ఞతను ప్రాంతపభాలక సర్వ జ్ఞతవారోపించుకొనుట. మనకన్న తెలిసినవారు లేననుకొనుట మున్నగునవియే గదా మూలకారణములై యున్నవి. మనము వరదవారుచున్న ప్రేమానుభూతి ప్రవాహమున కడవోరిగోయి వివజలపానముచేసి దుర్గణములకు పుట్టినిండ్లమగుచున్నాము. ఇది యభాగము, దీనినిమన మందరమును శాంతముతో నిశ్చలత్తముతో నేకాంతమున లెస్సగు తలంచుకొనిన మహామిత్యమును లెస్సగు నెరుంగగలుగుచుమి విన్నవించుకొను చున్నావను. దేశసేవ నుత్తమరీతిని చేయగలుగుట కిది మనము మొదటచేయవలసిన సాధనమని విన్నవించు చున్నాను.

ఇట్లొక ప్రేమానుభూతి స్వాధ్యసాధనాధిలాపి.

సీతా గామవిలాస విద్యానిలయము కోరింకి:-

ఈనిలయమునారు ఇచ్చటపాతకాలవెట్టి గ్రామములోని కొంతమంది బీదబాలుర కుచితముగానవారు గురువు చేయుట నేర్పింప దలచుకొనియున్నారు. అందుకు యేమేమి చేయుట్లు కావలయునో అనియంతభరిదురు యెక్కడదొరకనో, అవి నేర్చువారు యెచ్చటగలరో వారికియంతభరితము ఈయవలయునో యెంతసామ్యుతో పనిప్రారంభించి యెంతకాలము నేర్పించవలయునో యంకావానికి కావలసినవివరము తెలియునంతవరకు పుత్రికాధిపతులుకాని పుత్రికాపాతక మహాశయముగాని యీ పుత్రికామూలమునదెల్పి మానవత్వేత్యమును నెరవేర్చుటకు సహాయముచేయ ప్రార్థితులుఅని సహాయకార్యదర్శి తోటకుంక నుబ్బయ్యగారు వ్రాయుచున్నాడు.

కావలెను

సమృద్ధిమైకట్టయై క్రొత్తమూలముతో మోడినట్టియు న్యాపారమును తొలగిసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటుగు, జిల్లా ఏజెంటుగు, డివిజను ఏజెంటుగు కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అల వెన్నులుపూడా యయ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసర్వస్వకర్తనము కలిగినట్లు సర్దికే కాని అందవలెను. కొద్దిగుండుమిత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారు నెంటునో ఈడిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కమిషనరు,

31-1 తేరువీధి, తిరువల్లిక్కేణి, చెన్నపట్టణము.

